

ISSN 1847-327X

Vjesnik Вісник

ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

української громади в Хорватії

Broj 64, 6/2019. /Номер 64, 6/2019.

BOŽIČNA POSLANICA APOSTOLSKOG UPRAVITELJA KRIŽEVAČKE EPARHIJE *ms.gr. MILANA STIPIĆA*

Draga braćo i sestre!

Sveta Crkva nas kroz prethodnih nekoliko tjedana preko liturgijskih čitanja i Božićnog posta priprema na veliki blagdan Rođenja Gospoda našega Isusa Krista. Danas proslavljamo otajstvo Kristova rođenja koje detaljno opisuju evanđelisti Matej i Luka, ali se ovih dana također spominjemo i bijega nazaretske obitelji u Egipat i ubojstva nevine dječice u Betlehemu. Kad je svemogući Bog u svojoj ljubavi i dobroti prema nama ljudima odlučio da je došao pravi čas, utjelovio se preko presvete Bogorodice Marije i došao među nas kao Bogočovjek Isus Krist. Taj čin Božje ljubavi bio je vrhunac spasenjskog djela koje Bog čini još od početka svijeta. Kaže molitva: "Ovaj svijet si predivno stvorio, a još si ga divnije otkupio." Otajstvo Isusovog rođenja je s jedne strane neobično, tajanstveno i neshvatljivo ljudskom umu, a s druge strane jednostavno i blisko svakom stvorenju. Druga božanska osoba, Božji Logos (Riječ), utjelovljuje se i dolazi na svijet kao Isus, Mesija, Spasitelj. On svoje spasenje donosi za cijeli svijet, za sve ljude, bez obzira na njihovu vjeru ili etničko porijeklo. Krist želi sve ljude objediniti svojom Radosnom viješću u jednu obitelj koja se zove Crkva. Njegovo rođenje se događa u skromnosti i poniznosti. Kao prognanik i stranac on proživljava svoje prve dane života i na taj način pokazuje kako ljudsko trpljenje nije kazna ili prokletstvo, već blagoslovljeno stanje koje nas vodi k spasenju. Stoga ni mi kršćani ne smijemo priželjkivati patnju, progonstvo i nevolju, ali kad nam oni dođu trebamo ih nositi hrabro i s nadom. Isto tako kada vidimo čovjeka u patnji, progonstvu ili nevolji, naša kršćanska obveza je pomoći koliko možemo jer je svaki čovjek za nas živa ikona samoga Isusa Krista. Nemojmo zaboraviti svoju braću i sestre koji su siromašni ili socijalno ugroženi. Pozvani smo ponajprije prepoznati Krista u licu siromaha koji je pred našim vratima. Posebnu pozornost trebamo usmjeriti prema članovima naših obitelji koji su zbog starosti ili bolesti izolirani ili osamljeni. Božić nam može biti sretan samo ukoliko je sretan i ljudima koji su oko nas. Novorođenoga Krista su posjetili mudraci s Istoka koji su proučavajući zvijezde i planete došli do spoznaje kako se treba roditi novi i poseban kralj koji će vladati u miru i radosti. Sveto pismo nam na taj način pokazuje kako ljudski razum ima potrebu i želju otkrivati tajne svega onoga što je Bog stvorio i kako ljudski razum u suradnji s Božjom milošću može za čovječanstvo otkriti veličanstvene stvari. Kralj Herod i njegova naredba da se ubiju sva djeca do dvije godine u Betlehemu, zbog straha od gubitka vlasti, upozorenje je svima onima koji su zbog borbe za vlast spremni žrtvovati ljude oko sebe, osobito one nemoćne i nevine. Draga braćo i sestre! Blagdan Kristova rođenja okuplja nas u obiteljsko i crkveno zajedništvo. Njeguimo međusobnu ljubav i praštanje, pokažimo da smo spremni dati se bližnjemu. Ukoliko među nama ima sukoba ili razmirica pomirimo se u ime Kristovo. Radnici neka s ljubavlju i savjesno obavljaju svoje poslove, a njihovi poslodavci neka pošteno nagrađuju njihov trud. Nalazimo se jeku političkih i društvenih promjena, naša kršćanska dužnost je izaći na izbore i dati svoj glas. Ne smijemo ostati pasivni kao da nas se to pitanje ne tiče. Svatko prema svojoj savjesti neka bira onoga kandidata kojeg smatra najprikladnijim. Pritom treba imati na umu da čuvamo kršćanske vrijednosti, osobito svetost ljudskog života od začeća do smrti kao i osjetljivost prema siromašnima i odbačenima.

Uskoro ulazimo u godinu koju je naša eparhija posvetila pokajanju i svetoj ispovijedi. To je ujedno početak sedmogodišnje pripreave za 250. godišnjicu osnutka naše Križevačke eparhije. Potrudimo se kroz godinu koja je pred nama u svojim župnim zajednicama potaknuti ljude na ispovijed i pokajanje, a svećenici neka osobito ulože truda u katehizaciju vjernika i u jačanje molitvenog i liturgijskog života u svojim zajednicama. Teško ćemo dati primjer žive vjere ljudima oko sebe ukoliko i sami ne živimo evanđelje.

Neka novorođeni Krist svima vama podari obilje radosti, mira i međusobne bratske ljubavi. Neka našim župama i cijeloj našoj Križevačkoj eparhiji kao i svim ljudima podari svoj mir i radost.

Svim svećenicima, bogoslovima, monasima, časnim sestrama, vjernicima Križevačke eparhije i svim ljudima dobre volje neka je sretan i blagoslovljen Božić.

Hristos rađajetsja, slavite jega! Krist se rađa, slavite ga!

U Križevcima, 25. prosinca, na blagdan Rođenja Kristova, godine Gospodnje 2019.

Milan Stipić, apostolski upravitelj Križevačke eparhije

Novosti iz djelatnosti Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

- 4 Rasprava o provedbi Okvirne konvencije o zaštiti nacionalnih manjina
- 4 Семинар з питань імплементації Рамкової конвенції про захист національних меншин
- 6 Ukrajinski književnik Jurij Andruhovuč u Zagrebu
- 7 У Празі відбувся XIII 3' їзд Європейського Конгресу Українців
- 8 Ukrajinska zajednica RH u Lipovljanima obilježila Dan sjećanja na žrtve Gladomora u Ukrajini
- 9 Gladomor kao planirani genocid
- 10 Brodski Ukrajinci obilježili Dan sjećanja na Holodomor u Ukrajini
- 11 Studenti ukrajinistike obilježili Gladomor
- 11 У Осієку вшанували пам'ять жертв Голодомору
- 12 Misa za žrtve Vukovara u Slavonskom Brodu
- 12 Відзначення 28-ої річниці Дня пам'яті жертв Вуковара
- 13 Održana 66. sjednica Predsjedništva i XIV. skupština Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

Vijesti iz Ukrajine

- 14 «Поеднання трьох глин, ручної праці, вогню і Божого благословення»
- 14 U Odesi je obilježeno sjećanje na hrvatske vojnike iz Prvog svjetskog rata
- 16 Rusija i Ukrajina načelno se dogovorile o nastavku tranzita plina
- 17 Президент, уряд і парламент зробили неможливе – Олексій Оржель про домовленості щодо транзиту газу територією України

Djelatnosti naših društava

- 18 Перша маніфестація Товариства української культури в Далмації «Цвіт» Спліт
- 19 Glazbeni susret nacionalnih manjina „Osijeku na dar“
- 20 Svečana liturgija povodom obilježavanja blagdana u ukrajinskoj grkokatoličkoj župi Bezgrešnog začeca svete Ane u Lipovljanima
- 20 Храмове свято Христа Царя у Вуковарі
- 21 Godišnja manifestacija UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek
- 22 Дні української культури в Загребі
- 23 UKPD „Taras Ševčenko“ iz Kaniže bez prestanka promoviraju ukrajinsku kulturu
- 24 Sudjelovanje Ukrajinaca na Christmas Bazaaru Međunarodnog kluba žena Zagreb
- 25 U Lipovljanima održana Ukrajinska filmska večer
- 25 Свято Миколая в Осієку
- 26 Erasmus проект для молоді в Борову
- 26 Blagdan svetog Nikole u Slavonskom Brodu
- 27 Акція посадки японських вишень у Вуковарі
- 27 „Božićna blagdanska čarolija“ u Zagrebu nakon nastave ukrajinskog jezika
- 28 Učenici u Kaniži i Šumeću dočekali sv. Nikolu ukrajinskim pjesmama
- 28 Doček svetog Nikole u „Karpatima“
- 29 9-й фестиваль української дитячої творчості «Веселка» в Кулі
- 29 Плідна співпраця на Фестивалі в Кулі
- 30 Božićni koncert u Lipovljanima pokazao jedinstvo mještana
- 30 Adventski sajam u Lipovljanima
- 31 Різдвяні роздуми

IMPRESUM:

Izdavač: Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske

Видавець: Українська громада Республіки Хорватія

Kardinala Alojzija Stepinca 45, 32 000 Vukovar

Tel: 032/493-224 ; Fax: 032/493-224

e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com

MB: 2331748 ; OIB: 35971824466

Žiro račun: PBZ HR4823400091110579040

Uredništvo Vjesnika:

Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek

Tel: 098/ 1933-288

e-mail: vjesnikuz@gmail.com

ISSN 1847-327X

“Vjesnik” je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje

Naklada: 1000 primjeraka

Tisak: Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek

Vjesnik ukrajinske zajednice u Hrvatskoj izlazi uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine RH

www.uzrh.hr

За видавця: Михайло Семенюк

За издавача: Mihajlo Semenjuk

Головний редактор: Оксана Мартинюк

Glavni urednik: Oksana Martinjuk

Редакція:

Борис Гралюк, Микола Застрижний, Іван Семенюк,
Віктор Камінський, Славко Бурда, Олесь Беч

Uredništvo:

Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk,
Viktor Kaminskyj, Slavko Burda, Olesja Beč

Лектор хорватської мови: Нівес Романек

Lektor hrvatskog jezika: Nives Romanjek

Дизайн та комп'ютерна верстка: Антонія Буруш Маргета

Dizajn i kompjuterski prijelom: Antonia Buruš Margeta

Rasprava o provedbi Okvirne konvencije o zaštiti nacionalnih manjina

U organizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske u Hrvatskome saboru je 10. prosinca 2019. na Dan ljudskih prava održan skup posvećen provedbi Okvirne konvencije o zaštiti nacionalnih manjina, koji je Hrvatski sabor potvrdio 1997. godine. U ime Savjeta za nacionalne manjine na skupu je sudjelovao predsjednik Savjeta Aleksandar Tolnauer.

Skup su uvodnim izlaganjima otvorili ravnatelj Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Alen Tahiri, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske Aleksandar Tolnauer, saborski zastupnik srpske nacionalne manjine Milorad Pupovac i dr.sc. Antonija Petričević, članica Savjetodavnog odbora za praćenje provedbe Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina Vijeća Europe sa Pravnog fakulteta u Zagrebu.

U izlaganjima je istaknuta važnost donošenja i primjene Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina kao međunarodnog dokumenta kojim se unapređuju prava nacionalnih manjina i u Republici Hrvatskoj.

U raspravi je analizirano i Peto izvješće Republike Hrvatske o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 28. ožujka

2019. i koje je upućeno Vijeću Europe na razmatranje.

Također je istaknuto da uz neosporan napredak i napore Vlade Republike Hrvatske u suzbijanju različitih oblika diskriminacije, nažalost i dalje svakodnevno svjedočimo pojavama porasta atmosfere nesnošljivosti, netolerancije te govora mržnje.

Nasuprot partnerskom i zajedničkom djelovanju Vlade Republike Hrvatske i predstavnika nacionalnih manjina još se uvijek susrećemo sa neshvaćanjem postignutih i dostignutih demokratskih standarda Republike Hrvatske kao članice Europske unije, gdje vlada princip poštovanja slobode, princip uvažavanja drugog i drugačijeg te prava na mišljenja oslobođena od ideoloških i političkih pristranosti, a koja korespondiraju sa civilizacijskim tekovinama u sustavima europskih vrijednosti, istaknuto je u raspravi.

Skupu su prisustvovali te sudjelovali u njegovom radu predstavnici Hrvatskoga sabora, saborski zastupnici nacionalnih manjina, predstavnici Vlade Republike Hrvatske, Ustavnog suda Republike Hrvatske, nadležnih ministarstava, akademske zajednice, predstavnici udruga i ustanova nacionalnih manjina, Vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te eksperti za pitanja o kojima je vođena rasprava.

savjet.nacionalne-manjine.info

Семінар з питань імплементації Рамкової конвенції про захист національних меншин

У Загребі, 10 грудня 2019 року, в парламенті Хорватії, в залі «Іван Мажураніч» відбувся Семінар з питань імплементації Рамкової конвенції про захист

національних меншин. Збором головував Ален Тахірі, директор Управління з прав людини та прав національних меншин Уряду Республіки Хорватія. З вступними

промовами виступили: голова Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія Александар Толнауер; д-р Антонія Петричущіч із Загребського Юридичного університету, голова Комітету з прав людини та прав національних меншин Хорватського парламенту проф. Мілорад Пуповац.

На семінарі участь також брали депутати Хорватського парламенту Роберт Янкович і Велько Кайтазі.

Після вступних промов відбулися виступи представників органів державної адміністрації, які беруть участь у розробці звіту про виконання Рамкової конвенції про захист національних меншин, представників Міністерства адміністрації, Міністерства юстиції, Міністерства науки та освіти, Міністерства культури, Міністерства внутрішніх справ, Міністерства закордонних та європейських справ, Центрального Державного офісу для хорватів за межами Республіки Хорватія, Центральний офіс з реконструкції та житлового будівництва, Управління омбудсмена, Агентство електронних ЗМІ та Хорватське радіо і телебачення.

Українську національну меншину РХ представили представник української національної меншини в Раді з питань національних меншин РХ Марія Семенюк Сімеунович та заступник голови Української громади Республіки Хорватія Славко Бурда.

Рамкова конвенція про захист національних меншин була прийнята Радою Європи в Страсбурзі 10 листопада 1994 року. Рішення про оприлюднення Закону про ратифікацію Конвенції про захист національних меншин було прийняте хорватським парламентом у вересні 1997 року і набуло чинності 1 лютого 1998 року. Відповідно до статті 25 Рамкової конвенції про захист національних меншин, держави-учасниці зобов'язані звітувати перед Радою Європи про законодавчі та інші заходи, вжиті для реалізації принципів, викладених у цій Конвенції. Уряд Республіки Хорватія представив Раді Європи п'ять звітів про виконання Рамкової конвенції про захист національних меншин. Перший звіт був поданий у 1999 році, другий - у 2004 р., третій - у 2009 р., четвертий - у 2014 р. та п'ятий - у 2019 році.

Розробка проекту звіту координувалась Управлінням з прав людини та прав національних меншин у співпраці з компетентними міністерствами та іншими органами державного управління, в межах яких реалізуються індивідуальні права відповідно до цієї Конвенції. У попередній період Уряд Республіки Хорватія приділяв увагу виконанню міжнародних документів та інструментів. Рамкова конвенція про захист національних меншин займає дуже важливе місце, оскільки це перший юридично обов'язковий акт на міжнарод-

ному рівні, який всебічно захищає права національних меншин. Республіка Хорватія входить до числа перших країн, які приєдналися до Рамкової конвенції про захист національних меншин.

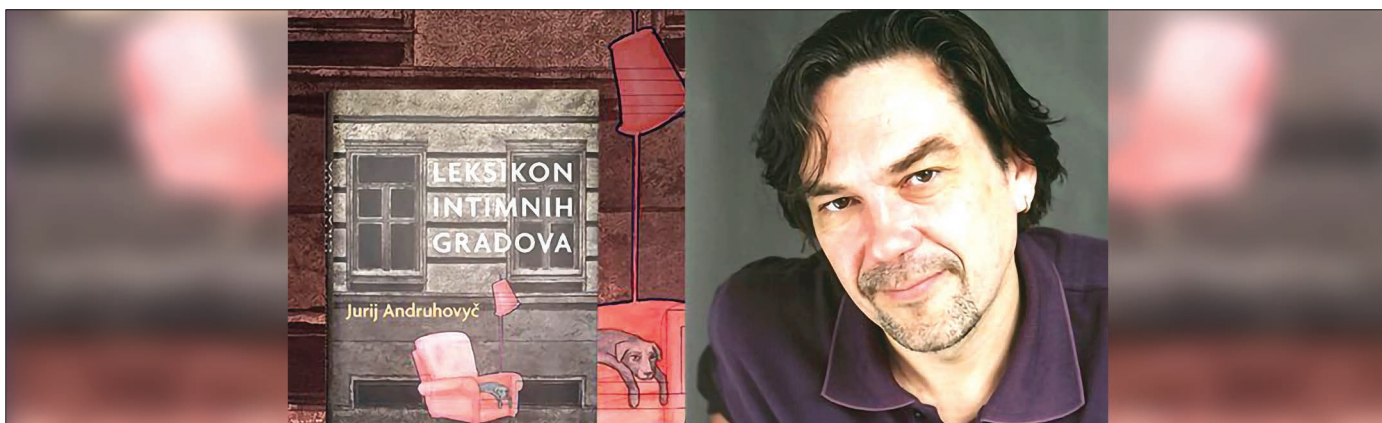
У рамках Програми президентства Комітету міністрів Ради Європи 18 та 19 червня 2018 р. в Страсбурзі відбулася конференція високого рівня, організована Радою Європи та Управлінням з прав людини та національних меншин, відзначаючи 20-у річницю від дня набуття ним чинності. Протягом звітнього періоду права національних меншин покращились у всіх сферах. Республіка Хорватія постійно вдосконалює систему захисту прав національних меншин у законодавчо-правовій сфері, прагнучи максимально поважати думки національних меншин, що підтверджується змінами до Конституції Республіки Хорватія та Конституційного закону про права національних меншин. Доповнення і виправлення Конституції Республіки Хорватія 2010 р. покращили становище осіб, що належать до національних меншин, і в преамбулі замість десяти чітко згадуються всі 22 національні меншини.

Прогресу в реалізації Рамкової конвенції сприяли також регулярні щорічні семінари, організовані Управлінням з прав людини та прав національних меншин за участю представників Консультативного комітету Ради Європи з моніторингу Рамкової конвенції про захист національних меншин. Представники асоціацій та рад національних меншин, представники національних меншин у парламенті Хорватії та представники Ради національних меншин брали участь у дискусіях, щоб висловити свою думку щодо документа. Для кращого виконання зазначеної Конвенції, Управління продовжить організовувати такі семінари.

На думку Ради з питань національних меншин РХ, права національних меншин майже у всіх районах були покращені за минулий період. Багато культурних програм повинні надалі підтримуватися з метою збереження культурної та національної ідентичності національних меншин та покращення доступу до засобів масової інформації, водночас здійснюючи заходи щодо боротьби з дискримінацією, забобонами та стереотипами.

Приєднавшись до Європейського Союзу, Республіка Хорватія зобов'язана захищати та поважати права національних меншин. Реалізація Рамкової конвенції сприяла просуванню прав національних меншин у Республіці Хорватія, тому уряд Республіки Хорватія продовжуватиме підтримувати реалізацію цього міжнародно-обов'язкового документа.

Славко Бурда

Ukrajinski književnik Jurij Andruhovych u Zagrebu

Jurij Andruhovych jedan je od vodećih suvremenih književnika Ukrajine, njegovim je imenom ukrajinska književnost predstavljena u mnogim zemljama svijeta gdje su prevedena brojna djela pa tako i Hrvatskoj gdje su objavljene knjige: Jurij Andruhovych & Andrzej Stasiuk: Moja Europa. (prijevod: Damir Pešorda, Ivana Maslač), Zagreb, Fraktura, 2007. te roman Dvanaest prstena. (prijevod: Damir Pešorda), Zagreb, Fraktura, 2011.

Rodom je iz Galicije, iz jednog od njenih vatrenih središta – mjesta Stanislaviv koji je kasnije dobio ime književnog velikana Galicije i cijele ukrajinske književnosti druge polovice 19. stoljeća – Ivana Franka, postavši grad Ivano-Frankivs'k kao središte regije Priкарпаття. U tim su se krajevima uz Karpate rađale istaknute ličnosti ukrajinske povijesti a jedan je od njih, Stepan Bandera, postao simbol ukrajinskog otpora totalitarnim režimima – i nacističkom i sovjetском. Upravo zato nacisti su ga uhapsili i držali u zatvoru tijekom rata, dok su Sovjeti poslije rata uradili sve da likvidiraju ukrajinskog rodoljuba i nadalje lažima stvorili pojam „banderovac“ (suradnik okupatora). Međutim, upravo iz ruskih redova su nastali takvi „suradnici“ – od Staljina do generala Vlasova. O liku Stepana Bandere i najnovijih istraživanja može se saznati iz knjige Ukrajinska Galicija koja se nalazi u svim knjižnicama Hrvatske, kao izdanje biblioteke Ucrainiana Croatica, knjiga 12 (2015.). Biblioteka je pokrenuta pri Katedri za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu kao središta hrvatske ukrajinistike. Jedan od smjerova ukrajinistike je prevođenje klasične i suvremene ukrajinske književnosti koja se proučava i predaje kao kolegij.

Najnoviji rezultat takvoga rada je knjiga Jurija Andruhovycha Leksikon intimnih gradova. Slobodan priručnik iz geopolitike i kozmopolitike objavljena u Zagrebu. S ukrajinskog jezika prevele su ju Dariya Pavlešen i Ana Dugandžić. Knjigu je objavila poznata zagrebačka kuća „Fraktura“. Knjiga izgleda solidno, kako i zahtijeva predočeni žanr – leksikon, u kojemu se na gotovo 500 stranica zagrebačkog

izdanja u sadržaju nižu nazivi 111 gradova u kojima je autor boravio i opisao svoje dojmove. Međutim, bilo bi pogrešno doživjeti knjigu izričito prema sadržaju žanra kao što je leksikon, to jest, kao strogo, precizno nizanje podataka. Ne treba zaboraviti da je autor rodom iz grada gdje je nastao, uz izričito sudjelovanje Andruhovycha, originalni književno-kulturni duh poznat kao „Stanislavski fenomen“. Više o tome može se saznati iz knjige Priкарпатська Галичина, библиотеки Ucrainiana Croatica, knjiga 14, 2017. Naš pisac je bio organizator i sudionik ne manje poznate pjesničke grupe „Bu-Ba-Bu“ koja je uzdigla jednu karakterističnu osobinu ukrajinskog mentaliteta i duha – groteska, bufonada, karnevalizam. Sve zajedno je rušilo prethodne utvrde dogmatiskog režima, nametnutog Ukrajini izvana, tijekom skoro vjekovne sovjetske okupacije te zemlje, slobodarske i nepokorne.

Ako zavirite u sadržaj knjige, onda ćete biti poneseni nekim posebnim duhom kojim je ispunjeno ovo putovanje kroz kontinente, zemlje, poznate prijestolnice i mala, možda i posve nepoznata hrvatskom čitatelju mjesta i mjestašca. Knjiga je sastavljena od stotina stilski laganih, neopterećenih nagomilanim činjenicama, ali obogaćenih duhovitim autorovim opažanjima. Mada pripada žanru putopisa, to opet nije ni putopis, je li to pejzaž ili neka druga forma – ne bi trebalo težiti točnoj definiciji. To je Andruhovych i njegov svijet, prelomljen kroz svjetonazor, stil - u peru galicijskog Ukrajinca, odnosno nekog planetarnog čovjeka kakvim ga vidimo kroz djelo. O tome svjedoče i odazivi kritičara: „Pred vama je... pokušaj ukrajinskog umjetnika i intelektualca da prenese svoje dojmove o svijetu koji se u početku bezgranično širi, a zatim naglo smanjuje... i pojavljuju se neobične usporedbe“ (Jevgenij Stasinjevyč, ukrajinski kritičar). „Andruhovych je pisac s kojim čovjek rado skrene s puta. U ovoj enciklopediji gradova nauči se više o autoru...“ (Carmen Eller, njemačka kritičarka). „Definirao bih... kao roman s geografijom – i u ljubavnom smislu i kao književni žanr“ (Andrij Ljubka, ukrajinski književnik). „Čitanje ovog

romana nalik je na pravo istraživačko putovanje“ (Judith Leister, njemačka kritičarka).

Poslije stotine kratkih slika dolazi sto prva, nazvana „Zagreb“. Najkraća je jer je napisana upravo za ovo zagrebačko izdanje prijevoda kao pozdrav, zahvala. Autor se ispričava, da bi Zagreb „prema abecedi trebao biti ispred Zaporizžja“, kako na to upućuje predočena na početku knjige ukrajinska azbuka (zahvaljujemo izdavačima da je predočena u originalnom ukrajinskom obliku). Međutim, prema hrvatskoj abecedi, Zagreb bi dolazio upravo pri kraju pa je tako i umjesna – abecedno i kompozicijski, vinjeta Zagreba. Autor ju donosi kao posebno upriličenu za hrvatski prijevod i kao najavu dolaska na predstavljanje ove knjige. I to nije prvi niti vjerujemo zadnji dolazak. Jurij Andruhovyč

je poznat hrvatskoj javnosti iz prethodnih dolaska gdje se jednom sreo sa studentima zagrebačke ukrajinistike, na Katedri za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Upravo u tom središtu djeluju prevoditeljice Dariya Pavlešen i Ana Dugandžić, zaslužne da je ova osebujna knjiga Andruhovyča doživjela hrvatsko ruho. Autor završava hrvatsko izdanje vinjetom „Zagreb, 2019.“ riječima radosti ponovnog susreta: „Neka u ovoj knjizi Zagreb bude happy end: kako je dobro što su se sreli oni koji su se isto tako mogli i mimoići! Na primjer ja i moji hrvatski čitatelji... Dakle Zagreb je tek preda mnom, on je u budućnosti... Zato, pišući ove retke, zamišljam želju vezanu za Zagreb. I neka ona zasad ostane tajna. Do viđenja!“

Jevgenij Paščenko

З метою активізувати координацію українських організацій в Європі, 30 листопада - 1 грудня 2019 року у Празі відбувся черговий XIII З'їзд Європейського Конгресу Українців (ЕКУ), під час якого відбулися ухвалення Статуту ЕКУ, вибори нової Управи організації та ухвалення Стратегії розвитку ЕКУ та визначення майбутніх напрямків діяльності.

ЕКУ заснований в 1949 році представниками політичної еміграції у Великобританії. Конгрес тоді об'єднав європейське українство, яке впродовж десятиліть не тільки зберігало свою самоідентичність, але й розповідало світу правду про Україну, а також робило все від нього залежне для відновлення України як самостійної соборної держави.

На даний час Конгрес об'єднує 19 організацій - повноправних членів ЕКУ, які представляють українство на теренах Європи.

Внаслідок демократичних виборів шляхом відкритого голосування було обрано новий склад Управи ЕКУ, до якої увійшли: Богдан Райчинець – голова (Чехія), Мирослав Гочак – заступник голови (Сербія), Віктор Бандурчин – секретар (Словаччина), Микола-Мирос-

лав Петрецький – член Управи (Румунія), Ярослава Хортяні – член Управи (Угорщина), Галина Маслюк – член Управи (Греція), Петро Ревко – член Управи (Великобританія).

Також обрано Контрольну комісію ЕКУ в складі: Славко Бурда – голова (Хорватія), члени: Віра Коник (Естонія) і Михайло Петруняк (Іспанія).

Під час З'їзду прийнято наступні рішення: уповноважити новообраний склад Управи ЕКУ та розпочати необхідні кроки щодо юридичної реєстрації Європейського Конгресу Українців у Чеській Республіці; розглянути членську базу Конгресу з метою залучення до співпраці активних організацій, що діють на європейському терені; отримати від дійсних організацій-членів ЕКУ інформацію про актуальні пекучі питання в житті української діаспори Європи; підтвердити зацікавленість ЕКУ співпрацювати з міжнародними демократичними організаціями, в тому числі з СКУ, УВКР, СКУМО, МІОК та іншими; підтвердити зацікавленість ЕКУ та його наступної діяльності в напрямку європейської інтеграції та територіальної цілісності України.

Секретаріат ЕКУ

Ukrajinska zajednica RH u Lipovljanima obilježila Dan sjećanja na žrtve Gladomora u Ukrajini

S pomen na žrtve Gladomora (Holodomora) obilježava se u Ukrajini i u cijelome svijetu svake godine, četvrte subote u mjesecu studenom. Tako je i Ukrajinska zajednica RH, koja ovo obilježavanje održava svake godine u drugom mjestu gdje žive iseljeni Ukrajinci, ove godine u organizaciji KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani održala 23. studenog u Lipovljanima.

Obilježavanje je počelo kod spomenika ukrajinskom piscu Tarasu Ševčenku ispred sjedišta udruge paljenjem svijeća i polaganjem cvijeća koje su položile delegacije Veleposlanstva Ukrajine u RH (otpravnici poslova Serhij Horopaha i Ruslan Yegorov), te Ukrajinske zajednice RH (predsjednik Mihajlo Semenjuk i predstavnica Savjeta za nacionalne manjine RH Marija Semenjuk Simeunović).

Usljedio je sluzenje mise za stradalnike Gladomora u ukrajinskoj grkokatoličkoj crkvi svete Ane koju je služio o. Igor Fedešen, a prije mise kratko podsjetio prisutne na genocid protiv ukrajinskog naroda.

U Društvenom domu Lipovljani nastavljeno je obilježavanje Gladomora velikom izložbom slika na ovu temu te prikazivanjem dokumentarnog filma. Prije prikazivanja filma, sve prisutne koji su došli iz cijele Hrvatske pozdravio je i zahvalio na velikom odazivu otpravnik poslova Veleposlanstva Ukrajine u RH Serhij Horopaha, a uvodno o Holodomoru i usporedbi sa vječnim tlačenjem ukrajin-

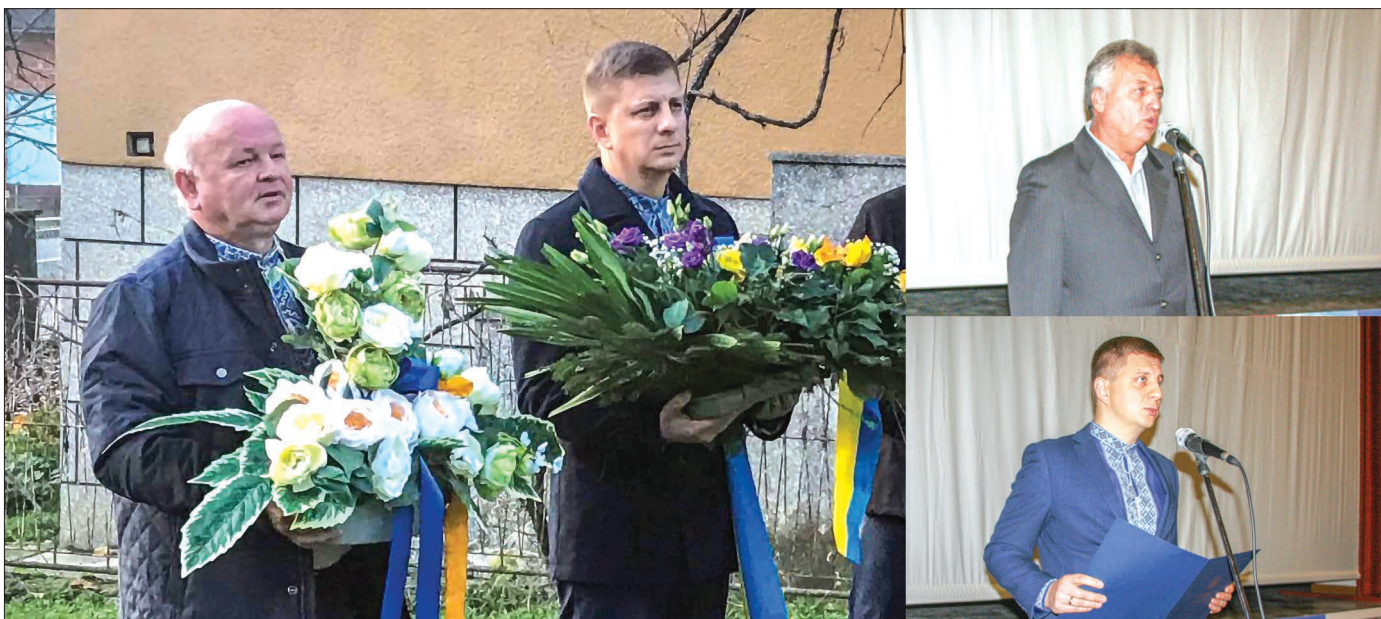
skog naroda više je govorio prof. dr. Jevgenij Paščenko s Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Nakon dokumentarnog filma, prisutnima su se u ime domaćina obratili Mihajlo Semenjuk, predsjednik Ukrajinske zajednice RH i zamjenica načelnika Općine Lipovljani Ljiljana Tomić, te svojim izlaganjima još jednom podsjetili sve prisutne na nemile događaje koji su 1932./33. pogodili ukrajinski narod.

Gladomor kao povijesnu činjenicu priznalo je sedamdesetak država svijeta. Predsjednik Ukrajine je za vrijeme susreta sa hrvatskim predsjednikom 2006. godine izjavio da Ukrajina očekuje od Hrvatske priznanje Gladomora činom genocida nad Ukrajinacima. Temeljem toga, Ukrajinska zajednica RH je sastavila izjavu o Gladomoru, te nakon nekoliko sastanaka održanih sa klubovima zastupnika Hrvatskog Sabora predala akt kojim poziva na priznavanje Gladomora činom genocida protiv ukrajinskog naroda. Izjava je uvrštena na dnevni red Sabora, ali, nažalost, do kraja mandata onog saziva, o njoj se nije raspravljalo.

Ukrajinska zajednica RH se po drugi puta, 2019. godine, preko sabelorskog zastupnika za ukrajinsku nacionalnu manjinu obratila sa istim zahtjevom. Obećan je sastanak na tu temu s predsjednikom Sabora, međutim, do danas nismo dobili poziv.

Ivan Semenjuk

Gladomor kao planirani genocid

Svake godine Ukrajinci u cijelome svijetu obilježavaju sjećanje na žrtve smišljenog istrebljenja ukrajinskog sela planiranim izgladivanjem. Pomno prešućivani zločin je bio razotkriven i prikazan zahvaljujući ukrajinskoj emigraciji te je postao poznat u svijetu. Tada je nastao naziv na ukrajinskom jeziku Golodmor, na engleskom Holodmor a hrvatskoj javnosti predložen kao Gladomor. Sva tri naziva imaju isto značenje. Ukrajinska znanost produbljeno radi na istraživanju tog procesa.

U Zagrebu pripremamo knjigu o Donbasu a u prikazu povijesti regije gdje se danas vodi genocid ukrajinske neovisnosti, pozornost je posvećena i godinama Gladomora iz radova povjesničara Stanislava Kuljčyc'kog. Kako prikazuje znanstvenik, na prijelazu 1932. i 1933. godine, Staljin je shvatio nemogućnost stvaranja kolhoza u Ukrajini te je zadao svoj „razarajući udarac“ izgladnjelom ukrajinskom seljaštvu. Ono se tijekom tri godine nalazilo u epicentru represivne politike. Na prijelazu 1932. i 1933. godine čekisti su svjedočili rastućem buntovničkom potencijalu među ukrajinskim seljacima, a da se i ne govori o njihovu odlučnom odbijanju da sudjeluju u poljoprivrednim radovima, prije svega u sjetvenim radovima 1933. godine.

Staljin je, u interesu vlastitog političkog opstanka, prebacio krivicu za gladovanje desetaka milijuna sovjetskih građana na ukrajinske seljake. Tijela državne sigurnosti trebala su dokazati da je sabotaža sjetvenih i žetvenih radova bila organiziran čin kontrarevolucionara. Staljin je postavio zadatak da se utvrdi da se u Ukrajini provodi „organizirana sabotaža oko zaliha žitarica te jesenske sjetve“. Donesen je zaključak o „neupitnom postojanju organiziranog kontrarevolucionarnog pobunjeničkog podzemlja u Ukrajini koje je povezano s inozemstvom i inozemnim obavještajnim službama, uglavnom s poljskim generalnim stožerom“. Nalog je završavao postavljanjem zadatka o potrebi neodgodivog proboja, otkrivanja i uništenja kontrarevolucionarnog pobunjeničkog podzemlja te zadavanja konačnog udarca svim kontrarevolucionarnim kulačko-petljurivskim elementima koji aktivno pružaju otpor i uništavaju osnovne mjere koje poduzima sovjetska vlast i partija na selu. Montirani su rezultati udarno-operativne grupe stvorene s ciljem „neodgodivog proboja i otkrivanja kontrarevolucionarnog podzemlja“. Udarno-operativna grupa izvršila je ono što se od nje očekivalo: „Otkriveno je kontrarevolucionarno pobunjeničko podzemlje u Ukrajini što je obuhvatilo

do 200 rajona, približno 30 željezničkih postaja i depoa, niz stajališta na pograničnom području. Tijekom likvidacijskog postupka otkrivena je veza podzemlja s inozemnim ukrajinskim nacionalističkim središtima s ciljem svrgnuća sovjetske vlasti i uspostave kapitalističke države – takozvane Ukrajinske Neovisne Republike“. Krajem prosinca Staljin je, zahvaljujući pretresima koje su izvršili čekisti, znao da u ukrajinskom selu ne postoje zalihe žita koje nije predano državi u tolikim količinama koje bi mogle ispuniti planiranu kvotu zaliha žitarica. Uz to, kružile su glasine koje su proširili njegovi pomoćnici o podzemnim „pšeničnim gradovima“ koje su stvorili ukrajinski kulaci kako bi ugušili radničku klasu koščatom rukom gladi. Možemo također ocijeniti majstorstvo Staljinove režije koja je groteskno preuveličala razmjere „ukradenog“ i krivnju za glad u Sovjetskome Savezu svalila na ukrajinske seljake. U veljači 1933. g. na prostorima Ukrajine i sjevernoga Kavkaza već je bjesnio gladomor, izazvan konfiskacijom hrane u onim selima koja su imala uređene povrtnjake i koja su se nadala preživjeti zimu, unatoč tomu što im je država oduzela žito. Operaciju „Gladomor“ čekisti su sjajno proveli. Ostvarivši operaciju oduzimanja hrane, tijela državne sigurnosti i politički odjeli počeli su od ožujka 1933. g. pratiti situaciju te obavještavati partijska tijela o stanju s gladovanjem.

Jesu li seljaci shvaćali da ih sovjetska vlast želi uništiti glađu? Nisu mogli ne shvaćati, i to se odrazilo 1941./1942. g., kada su se hitlerovci povukli od Moskve te se zaustavili kod Lenjingrada, ali su se probili na sjeverni Kavkaz i do donjeg toka Volge kroz Ukrajinu. Ukrajinski građani nisu htjeli ostaviti život za tu vlast te su se počeli boriti protiv neprijatelja tek tada kada su shvatili da je nacistima potrebna njihova zemlja ili bez ljudi ili s ljudima koji bi im bili robovi. Zašto je lenjinističko-staljinistička država komuna htjela uništiti ljude – seljaci nisu razumjeli. Nisu se snašli u cjelokupnoj situaciji i nisu znali čak ni što se događa u susjednom selu. Ponekad su svjedoci gladomora svjedočili o višekratnim pretresima. Ta je činjenica iznimno važna za shvaćanje Staljinovih namjera. Kad su dolazili u pretres više puta, tada je cilj postao sasvim jasan: izgladivanje do smrti. Žetva je 1933. g. uzrokovala ogromne gubitke uroda. Njihovim uzrokom nije toliko bila nesklonost kolhoznika prema dobrovoljnom radu kao što je bilo proteklih godina, koliko njihova fizička nesposobnost za rad. U mnogim rajonima koji su posebno bili pogođeni glađu, osjetilo se ogromno pomanjkanje radne snage. Seljaci su prema predstavnicima vlasti iskazivali ljubaznost, pravili se da se raduju njihovom dolasku, no lica su im (prije svega oči) odavala mržnju. Raspitujući se o problemima gladujućih, predstavnici vlasti objašnjavali su kako je kardinalno poboljšanje stanja moguće jedino pod uvjetom ulaska u kolhoz. Na vrhuncu gladomora vlast je češće primjenjivala metodu mrkve i batine, iz temelja se promijenila tehnologija agitacije za kolektivizaciju. Pred licem neodgodive smrti od gladi seljaci su napravili svoj odabir – život u kolhoznom ropstvu. Na polje su išli svi: i djeca i odrasli, išli su iz jednostavnog razloga – zato što su na polju stajali kolhozni kotlovi, tamo su ih hranili. Tako je Ukrajina ušla u sustav koji je na kraju krajeva doživio poraz – srušio se konačno sovjetski režim.

Jevgenij Paščenko

Brodski Ukrajinci obilježili Dan sjećanja na Holodomor u Ukrajini

Svake godine, posljednje subote u studenom, obilježava se „Dan sjećanja na Holodomor“ u Ukrajini i većini zemalja u svijetu u kojoj živi ukrajinska dijaspora. Pripadnici ukrajinske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj su također 23. studenog obilježili Dan sjećanja na Holodomor centralnom manifestacijom u Lipovljanima u kojoj su sudjelovali članovi svih udruga članica Ukrajinske zajednice u Republici Hrvatskoj pa tako i broskog, Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ Slavonski Brod.

Pored toga, u organizaciji grkokatoličke župe Uzvišenja svetog Križa Slavonski Brod i župnika Aleksandra Hmilja, Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ Slavonski Brod i predstavnika Ukrajinske nacionalne manjine Brodsko-posavske županije, obilježen je Dan sjećanja na žrtve Holodomora u Ukrajini 24. studenog ove godine u Bukovlju, u Pastoralnoj dvorani rimokatoličke župe.

Naime, prema procjenama znanstvenika i povjesničara, u razdoblju od 1932.-1933. u bivšem Sovjetskom Savezu umoreno je glađu od 8 do 10 milijuna etničkih Ukrajinaca. Izgladaivanje nije posljedica elementarne nepogode kao što su suša, epidemija ili druge nedaće. Glad u Ukrajini je osmišljena, planirana i organizirana od strane vođe sovjetskog totalitarnog komunističkog režima Josifa Visarionoviča Staljina i suradnika sa ciljem uništavanja ukrajinskog naroda a time i završetka ugnjetavanja Ukrajine od strane komunističkog totalitarnog režima Sovjetskog Saveza.

Glad je postala oružje za postizanje tog cilja a ukrajinski seljaci su žrtve. Tako je u ukrajinskim rječnicima iznikla nova riječ „holodomor“ (prema ukr. Голодомор, голод (holod) – glad i морити (moryty) - umoriti; Holodomor (Gladomor) - umorstvo umjetno izazvanom glađu), koja je prihvaćena i uvedena u politički rječnik diljem svijeta a Opća skupština UN-a na svojoj 58. sjednici, po prvi put je

pojam Holodomor uvela u međunarodni politički rječnik.

Obilježavanje ove tragedije slavonsko-brodski Ukrajinci započeli su svetom misom i panahidom u grkokatoličkoj crkvi u Bukovlju a nakon toga su se okupili u Pastoralnoj dvorani rimokatoličke župe gdje su im se pridružili rimokatolički vjernici iz Bukovlja i Vranovaca koji su veoma pažljivo slušali izlaganja i s pozornošću pogledali skromnu izložbu sa slikama o strahotama Holodomora u Ukrajini 1932.-1933. godine. Većina rimokatoličkih vjernika, pripadnika većinskog naroda, nije gotovo ništa znala o ovom povijesnom događaju u Ukrajini pa je i ovo obilježavanje mali doprinos upoznavanju šire javnosti s ovim događajima i važnosti priznavanja Holodomora kao genocida nad ukrajinskim narodom od strane Hrvatskog sabora.

O povijesnim činjenicama i kronologiji Holodomora veoma nadahnuto i iscrpno, na osnovu dokumenata i relevantnih povijesnih podataka, govorili su Tatjana Melnik sa Hrvatskog instituta za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje Slavonski Brod i Nikola Zastrižni, predstavnik Ukrajinske nacionalne manjine Brodsko-posavske županije koji je govorio o Holodomoru u kontekstu Ukrajinske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj a posebno u Brodsko-posavskoj županiji te o inicijativi da i Republika Hrvatska, kao i mnoge druge države u svijetu prizna Holodomor kao genocid nad Ukrajinskim narodom u bivšem, komunističkom totalitarnom režimu Sovjetskog Saveza.

Tijekom svog postojanja Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske pa tako i Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ukrajina“ Slavonski Brod je svojim brojnim aktivnostima nastojala široj hrvatskoj javnosti približiti tragičnu stranicu ukrajinske povijesti pa je tako, zajedno s Veleposlanstvom Ukrajine u Republici Hrvatskoj i pokrenula inicijativu da Holodomor prizna i Hrvatski sabor.

Nikola Zastrižni

Студенти україністики обізначили Голодомор

Сваке godine studenti Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu obilježavaju sjećanje na žrtve Gladomora u Ukrajini što predstavlja jedan od oblika komemoracije u Hrvatskoj i svijetu. Studenti prve godine - o Ukrajini, njenoj povijesti i sadašnjosti, dobivaju spoznaje na kolegiju „Uvod u kulturu i civilizaciju Ukrajine“. Na predavanjima saznaju o povijesnim etapama u kulturi Ukrajine, poglavito o 1930.-toj godini. Tom razdoblju prethodi upoznavanje s ukrajinskom kulturom poslije pada ruskog carizma i Austro-Ugarske monarhije kada nastaje Ukrajinska Narodna Republika. Bez obzira na teške uvjete razvoja kulture, ona se dinamično razvija kao naredno doba ukrajinskog preporoda. Međutim, takav je razvoj, nadahnut osjećanjima slobode i neovisnosti postupno sputavan, zatim stagnira ruskim boljševizmom koji započinje represijom poznatom kao Strijeljani preporod. Dio toga je istrebljenje ukrajinskog seljaštva na selu o čemu studenti saznaju iz predavanja o Gladomoru. Ispitivanja su pokazala da hrvatskom recipijentu (a upravo iz hrvatske sredine su studenti zagrebačke ukrajiničke) najbliži je termin Gladomor, no oni znaju i za ukrajinsku formu Голодомор kao i englesku Holodomor. Proučavanju doprinosi i postojeća literatura, ponajprije knjiga „Genocidni

zločin totalitarnog režima u Ukrajini. 1932. – 1933. Gladomor“ koja donosi niz prijevoda znanstvenih tekstova ukrajinskih i drugih autora. Upravo tom knjigom objavljenom 2008. prigodom 75. godina sjećanja na zločin je započeta biblioteka Ucrainiana Croatica, koja će ove godine imati i dvadeseto izdanje tijekom deset godina izlaženja, dok su nova izdanja u pripremi. Jedno od najnovijih izdanja je audioknjiga „Ukrajina. Glazbeno putovanje“, objavljena u hrvatskoj varijanti u ediciji Ucrainiana Croatica, knjiga 18. također sadrži glazbene ilustracije – Rekvijem žrtvama Gladomora. Ovaj CD studentima se nudi kao preporučeni izvor za učenje.

Naobrazbi hrvatskih studenata ukrajiničke doprinosi suradnja s ukrajinskom zajednicom, a ostvaruje se s ukrajinskim udrugama u Vukovaru, Slavonskom Brodu, Lipovljanima i šire. U Lipovljanima je prikazan dokumentarni film o Gladomoru, a prijevod je ostvaren uz sudjelovanje Katedre, što dodatno obogaćuje informacijski fundus nastave. I ove godine studenti su se upoznali s građom, izražavajući štovanje ukrajinskom narodu, njegovoj povijesti koja je prebivala u tijesnim povijesnim vezama s Hrvatima i Hrvatskom. O tome studenti spoznaju iz kolegija „Ukrajinsko – hrvatske veze“.

Jevgenij Paščenko

У Осієку вшанували пам'ять жертв Голодомору

Востанню неділю листопада в греко-католицькій церкві Христа Царя в Осієку відслужена Служба Божа і панахида за мільйони загиблих під час штучно

створеного голоду в Україні. Службу Богу служив о. Любомир Стурко.

Згідно з останніми соціопитуваннями, кількість українців, які вважають Голодомор 1932-33 років в Україні геноцидом українського народу, зросла до 80%.

Українці Хорватії намагаються проводити заходи вшанування жертв великого голоду в Україні по всіх куточках Хорватії, показуючи документальні фільми, виставки фотографій, щоб донести правду до людей, щоб усі в світі дізналися, як помирали люди без їжі на найродючіших чорноземах.

Представники української меншини в Хорватії мають ціль отримати від Хорватського Сабору визнання Голодомору геноцидом українського народу.

Олеся Мартинюк

Misa za žrtve Vukovara u Slavonskom Brodu

Spomen na žrtvu Vukovara 1991. godine obilježili su u ponedjeljak 18. studenog u kapeli svete Ane u brodskoj Tvrđavi građani Slavonskog Broda, udruge branitelja i stradalnika Domovinskog rata, udruge civilnih žrtava Domovinskog rata te župa Gospe Brze Pomoći.

Ispred kapele održana je zajednička molitva za sve žrtve Vukovara 1991. te sve ostale žrtve Domovinskog rata diljem Hrvatske. Misno slavlje je, uz župnika domaće župe Gospe Brze Pomoći Ivana Lenića, dekana i njegova župnog vikara Ninu Pericu te grkokatoličkog župnika župe Uzvišenja svetog Križa u Slavonskom Brodu Aleksandra Hmilja, predvodio župnik brodske župe svetog Dominika Savija Josip Matanović koji je u vrijeme stradanja Vukovaraca i Domovinskog rata bio župnik u Srijemu te je i sam doživio kako mržnja i prezir zasljepljuju ljudsko srce i potiče na činjenje zla drugima i drugačijima a kako nas praštanje svima pa i neprijateljima oslobađa. U svojoj propovjedi župnik Matanović je veoma nadahnuto, pored tumačenja Božje riječi, govorio o svojim sjećanjima na to vrijeme, pomoć svojim župljanima i sve patnje koje je proživio zajedno sa svojim narodom u Srijemu u vrijeme Domovinskog rata u Hrvatskoj i stradanja Vukovara.

O hrabrosti svećenika za vrijeme Domovinskog rata i njihovoj zauzetosti i brizi za svoje stado u tim godinama rata o kojoj se malo zna, govori i vrednuje, govorio je i dekan Lenić, župnik domaće župe Gospe Brze Pomoći.

Misno slavlje je svojim pjevanjem uvećao zbor župe Gospe brze

Pomoći iz Slavonskog Broda.

Po završetku misnog slavlja ispred kapele prigodnu molitvu za sve stradale u Vukovaru i cijeloj Hrvatskoj, panahidu, po istočnom obredu predvodio je grkokatolički svećenik, župnik Aleksandar Hmilj a u molitvi su pjevanjem sudjelovale sestre Bazilijanke i vjernici župe Uzvišenja svetog Križa u Slavonskom Brodu. Ovaj događaj je još jedan dokaz prihvatanja pripadnika ukrajinske nacionalne manjine i grkokatolika u gradu Slavonskom Brodu jer su oni već nekoliko godina unazad uključeni u sva značajnija događanja i prepoznatljivi su upravo po tome što su drugačiji od većinskog naroda svojom grkokatoličkom vjerom i kulturom što može biti primjer i drugima kako se treba voljeti svoje i poštivati i našu domovinu Hrvatsku, što je naglasio u svojoj propovjedi i župnik brodske župe svetog Dominika Savija Josip Matanović:

„Nikada ne zaboravite žrtve podnesene za slobodu i samostalnost naše nam drage domovine Hrvatske. Volite je kakva god ona bila i molite za nju. Domovinu ne čine političari, nego narod, a kakav je narod takva je i domovina“, zaključio je župnik Matanović.

Obilježavanje spomena stradanja Grada heroja Vukovara završeno je u dostojanstvenoj tišini i hodom s upaljenim lampionima prema Vukovarskoj ulici te polaganjem lampiona duž Vukovarske ulice do spomenika poginulim braniteljima u Domovinskom ratu. Za vrijeme misnog slavlja u brodskoj Tvrđavi zvonila su crkvena zvona svih gradskih crkava.

Nikola Zastrižni

Відзначення 28-ої річниці Дня пам'яті жертв Вуковара

Під гаслом «Вуковар - місце особливої пошани» в цьому році відзначена 28-а річниця падіння оборони Вуковара. 18 листопада 2019 року в місті-герої зібралось більше десяти тисяч людей, які бажали вшанувати пам'ять загиблих за вільну

і незалежну Хорватію. Відзначення Дня пам'яті на жертву Вуковара розпочалося пам'ятною програмою на подвір'ї Вуковарської лікарні, після чого колона пам'яті попрямувала до Меморіального цвинтаря жертв Вітчизняної війни. Очолили колону захисники та члени родин загиблих і зниклих безвісти хорватських захисників. Покладанням вінків, палінням свічок, молитвою тисячі людей вшанували пам'ять загиблих в обороні Вуковара.

Вінок біля пам'ятника загиблим воїнам на Меморіальному цвинтарі жертв Вітчизняної війни поклали і представники Координації національних меншин Вуковарсько-сріємської області. Присутні вшанували пам'ять захисників, які ціною власного життя виборили волю і незалежність своєї держави. Коли звечоріло, в Дунай було спущено декілька сотень запалених ліхтарів - «Світлоносна річка пам'яті» в пам'ять на вбитих і зниклих безвісти захисників Хорватії.

Тетяна Рамач

Održana 66. sjednica Predsjedništva i XIV. skupština Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

Članovi Predsjedništva odali počast poginulim braniteljima i žrtvama Domovinskog rata u Hrvatskoj

U Vukovaru, u sjedištu Ukrajinske zajednice RH je 10. studenog 2019. godine držana 66. sjednica Predsjedništva Ukrajinske zajednice RH.

Prije sjednice su članovi Predsjedništva i Nadzornog odbora na Memorijalnom groblju položili vijenac i odali počast poginulim braniteljima i svim žrtvama Domovinskog rata u Hrvatskoj.

Sjednicu je otvorio i njome predsjedavao predsjednik Ukrajinske zajednice RH Mihajlo Semenjuk.

Podnesena su izvješća o radu i financijskom poslovanju Zajednice te usuglašen financijski plan i program rada Središnje organizacije Ukrajinaca u RH i udruga-članica za 2020. godinu. Predložen je detaljan plan obilježavanja obljetnice Holodomora u Lipovljanima, te održavanje Okruglog stola na temu „Ukrajinci na prostoru RH danas – susreti migracija – 120 godina“ u Zagrebu. Podnesena i obrazlo-

žena su izvješća o održavanju XII. središnje manifestacije Ukrajinaca u Hrvatskoj u Slavanskom Brodu, te Ljetne škole za Ukrajinski jezik i kulturu održanoj u Rogoznici. Imenovana je odgovorna osoba za organizaciju Ljetne škole u 2020. godini a to je dugogodišnji organizator g. Vlado Karešin iz Slavanskog Broda dok će nastavnici biti izabrani naknadno.

Po završetku sjednice Predsjedništva održana je XIV. godišnja skupština Ukrajinske zajednice RH. Nakon izbora radnih tijela Skupštine, tajnica Marija Semenjuk Simeunović podnijela je izvješće o radu i financijskom poslovanju Ukrajinske zajednice za 2018. godinu te izvijestila prisutne o broju članova i stanju imovine UZRH. Izvješće Nadzornog odbora za 2018. godinu Predsjedništvu je pročitao predsjednik Nadzornog odbora Ukrajinske zajednice RH Željko Koropatnicki. Sva izvješća su usvojena jednoglasno.

Oksana Martinjuk

«Поєднання трьох глин, ручної праці, вогню і Божого благословення»

Косівська кераміка занесена до світової спадщини ЮНЕСКО

До Репрезентативного списку нематеріальної художньої спадщини людства ЮНЕСКО (UNESCO) уже занесені український петриківський розпис та козацькі пісні Дніпровської області. 12 грудня цього року і наша косівська мальована кераміка потрапила до престижного списку. Цей особливий вид кераміки як традиційний народний гуцульський промисел на засіданні в Боготі (столиця Колумбії) представила делегація з міста Косова Івано-Франківської області на чолі з членкинею Національної спілки художників України, науковицею та головою благодійної організації «БФ Автентика Гуцульщини» Марією Гринюк.

Становлення гуцульської кераміки сягає XV століття і триває донині. Найвідомішою є косівська кераміка, виготовлена у Косові. Навколо міста, яке ще називають столицею мистецькоГуцульщини, є багато глини, тож гончарство здавна було там основним ремеслом. Місцеві майстри швидко розвивали своє вміння і витворили свій особливий стиль.

Народні умільці виробляли горщики, глечики, миски, горнятка – увесь необхідний домашній посуд. Ужитково-декоративна кераміка зароджувалася на зламі XVIII – XIX століть. Це були підсвічники і кахлі. Кахлеві печі косівського виробництва охоче ставили не лише на Гуцульщині, а й у Румунії та Угорщині. Гончарні вироби прикрашали різними

полив'яними малюнками: стилізованими зображеннями квітів, дерев, тварин (коня, ведмеда, оленя, птахів), різноманітних людських типів (мисливець, вояк, поштар, музика тощо), святих (найчастіше св. Юрій та св. Миколай). Часто на кахлях бачимо цілі побутові сцени. Кожен майстер, так би мовити, малював на виробах своє життя.

Технологія виготовлення косівської гуцульської кераміки дуже складна. Досі її ніхто не підробив, ані не скопіював. Техніка «ритування» або «гравіювання» – це розпис попередньо покритого білою глиною (ангобом) і підсушеного виробу. Після першого випалювання в гончарній печі на виріб наносять розпис насамперед коричневою (коричнево-червоною), тоді зеленою, жовтою і рідше синьою фарбами. Опісля виріб покривають прозорою глазур'ю і випалюють удруге. Піч «домальовує» візерунки: у вогні від фарб часто створюються патьоки. Це робить витвір ще ціннішим. Цілковита техніка косівської кераміки є унікальною і єдиною у світі. Косівські майстри кажуть, що у ній – «поєднання трьох глин, ручної праці, вогню і трошечки Божого благословення». З покоління в покоління гуцульські умільці творять історію рідного краю у своїх триколірних мальованих глиняних розповідях.

Наталія Томків

U Odesi je obilježeno sjećanje na hrvatske vojnike iz Prvog svjetskog rata

Obilježavanje sjećanja na poginule hrvatske vojnike je realizirano naporima zagrebačkog Odbora za obilježavanje rata. U grupi koja radi na terenima nekadašnjeg Istočnog bojišta dakle Ukrajine su dr. Ivica Pančić (Poglavarstvo Grada Zagreba, službena prezentacija), dr. Jevgenij

Paščenko (Katedra za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, istraživačka djelatnost), potpukovnik u miru Valentino Rajković (HVIDRA - Novi Zagreb, operativna djelatnost). Memorijalni znak je postavljen na Kršćanskomе groblju u Odesi, uz spomenik vojni-

cima Austrije sahranjenima u godinama Prvog svjetskog rata. Ceremonija postavljanja spomen-ploče je ostvarena u nazočnosti diplomatskih predstavnika Anice Djamić, izvanredne i opunomoćene veleposlanice RH u Ukrajini, počasnih konzula Hrvatske u Ukrajini (Kijev i Ivano-Frankivs'k), te predstavnike znanstvenih i kulturnih krugova Odesa. Ceremonijalu su nazočili i veterani Domovinskog rata RH koji su pristigli u Odesu zajedno s grupom koja radi na projektu. Grupa je radila tragajući za mjestima sahranjenih hrvatskih vojnika uglavnom u zapadnoj Ukrajini – po Prykarpatju odnosno Galiciji, u Bukovini. Rezultat trajnih napora su obnovljena groblja u selu Glybivka, obnovljen spomenik u bukovinskom selu Dobrynivci, postavljena spomen-ploča u Rajlivu pored Husta i podignut središnji spomenik na središnjem gradskom groblju u Lavovu. Sve se odnosi na zapadnoukrajinske regije, najprije u Galiciji, zatim Bukovini a nešto manje je obilježen prostor sjevernije – Volynj. Odesa predstavlja jug Ukrajine kamo su Hrvati pristizali kao zarobljenici. Međutim, njihov dolazak u Odesu bio je povezan s djelovanjem srpskih političkih i vojnih snaga koji su pokušavali obnoviti srpsku vojsku koja je bila gotovo potpuno nestala 1915. nakon sukoba s austrougarskim i njemačkim snagama. Da bi obnovili jednu od snaga Antante, ruski car i srpski kralj su odlučili popuniti tu vojsku snagama takozvanih dobrovoljaca. Formirani su iz redova zarobljenika austrougarske vojske i bili su srpskoga podrijetla. Dospijevali su u rusko zarobljeništvo zbog samovoljnih predaja, dezertiranja a posebice su masovno prelazili na rusku stranu mobilizirani iz Like, Srijema, Bosne i nekih drugih područja sa srpskim stanovništvom. U ratu su mnogi prelazili na rusku stranu, vjerujući u pravoslavno bratstvo, ne želeći ratovati za austrijskoga monarha. Ruski car se nadao sam pobijediti Habsburge i sve Slavene pridobiti na svoju stranu pri čemu bi iskoristili zarobljenike slavenskog podrijetla. Zato su srpski zarobljenici bili u povoljnijim uvjetima, a 1916. su bili usmjeravani u Odesu gdje bi bio formiran srpski korpus. Da bi količina tih snaga bila veća, počeo je lov na zarobljene Hrvate uglavnom po ukrajinskim mjestima, a korišteni su kao radna snaga.

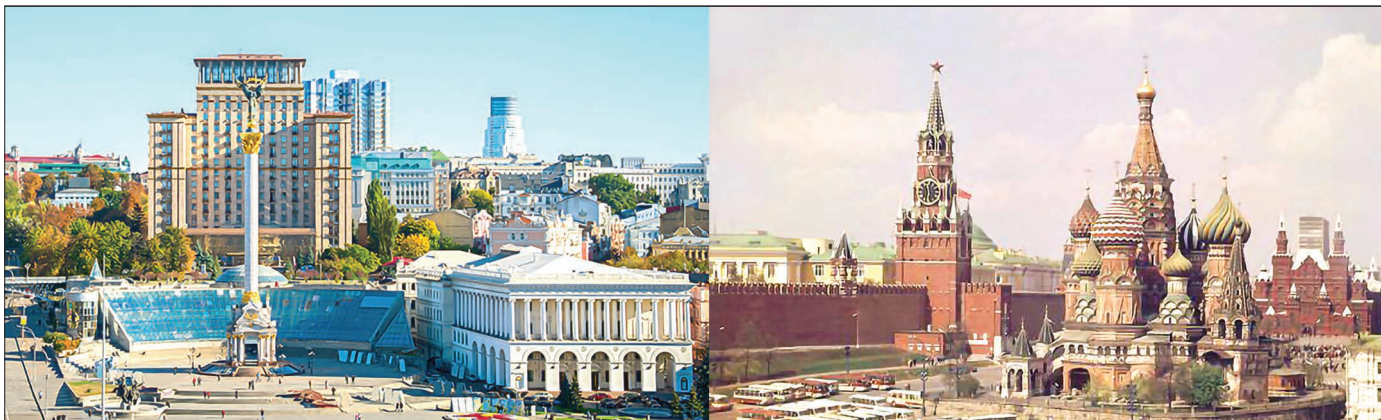
U prikazu etničke slike sudionika dobrovoljačkih snaga u Odesi nedostaje informacija o Hrvatima. Stvara se predodžba da su oni bili uglavnom zarobljenici srpskoga podrijetla. U Rusiji su prebivali hrvatski pristalice jugoslavenske ideje, vizije budućnosti kao neke jugoslavenske zajednice ravnopravnih naroda. Ali ta ideja razbijala se upravo u Odesi gdje su srpski časnici prisiljavali zarobljenike hrvatskog podrijetla da daju zakletvu na odanost srpskome kralju i ratuju za njega. Međutim, posebnog entuzijazma za polazak u boj nije bilo kod većine zarobljenika jer je to značilo ponovno se naći pred licem smrti, izgubiti život sačuvan u zarobljeništvu; zato mnogi nisu htjeli ići u bitku s onima koji su pripadali njihovoj domovini, bojali su se posljedica ako ih se identificira i slično. Nakon poraza na Solunskoj fronti, zatim u sudaru s Bugarima 1916. ponovno su porasle ideje o preporodu vojske na račun preostalih zarobljenika austrougarske vojske, koji nisu izražavali želju ratovati za velikosrpske ideale. Zato su vojnici hrvatskog podrijetla bili prisiljavani

da postanu srpski vojnici. Upravo su pokušaji prisiljavanja i agresivnost srpskog časništva u ostvarenju takvih težnji koje su započele u jesen 1916. pokazali iluziju stvaranja zajednice bratskih jugoslavenskih naroda. U srpsku postrojbu, kako se nazivala, usmjeravani su ne samo Srbi već i drugi s tih prostora, ali od samoga početka naziv “jugoslavenska postrojba” nije se upotrebljavao jer nije bio poželjan, što je imalo političke konotacije u srpskoj sredini. Zbog političkih okolnosti već je tada pojam “jugoslavenski” u smislu federativnog oblika konsolidiranih naroda bio miniran nesuglasicama koje će opredijeliti sudbinu tog zajedništva. Sve je počelo u Odesi 1916. i završilo simbolikom Vukovara 1991. Sve zajedno je utjecalo na nezainteresiranost vojnika nesrpskog podrijetla u pristupanju postrojbi. Kada je došlo do provjeravanja tko doista želi postati dragovoljac, pokazalo se da većina Hrvata i Slovenaca nije željela postati vojnicima u toj formaciji i ponovno ići u rat. Upravo je to utjecalo na oštro negativno reagiranje srpskih časnika na takav stav: pridošli s Krfa, iz tamošnje vojske, Srbi su shvatili da se u Rusiji nalaze mase Hrvata i Slovenaca koje se ne žele zajedno sa Srbima boriti za nacionalno ujedinjenje. Zato su prema takvima bile primjenjivane represije, ubijanja koja su bila pomno skrivana. Nije slučajno ni predviđanje Miroslava Krleža o počecima kraljevske Jugoslavije: „U Odesi je počelo. U krvavoj Odesi., gdje se masakriralo en mass i gdje su pokapajući mrtvace rekli onom grobaru, da ne treba da znade tko su ti ljudi, „jer to su Hrvati“. U Odesi se klalo, tamo su pucale kosti i tamo su se davili utopljenici.“

Spomenik žrtvama represije postavljen u Odesi simbolizira povratak povijesne istine čak i 100 godina kasnije.

Jevgenij Paščenko

Rusija i Ukrajina načelno se dogovorile o nastavku tranzita plina

„Tranzit plina kroz Ukrajinu bit će nastavljen, postignuto je načelno jedinstvo između Ukrajine i Rusije“, izjavio je njemački ministar vanjskih poslova Heiko Maas na zajedničkoj medijskoj konferenciji s ukrajinskim ministrom vanjskih poslova Vadimom Pristajkom.

Danas je tu vijest u glavnom bjeloruskom gradu Minsku potvrdio i ruski ministar energetike Aleksandar Novak, kazavši, kako su Rusija i Ukrajina sastavile protokol o sporazumima oko tranzita ruskog plina u EU, i da je ostalo još samo njegovo usuglašavanje na najvišoj razini. Novak je kazao kako se nada da će se to dogoditi u najskorije vrijeme.

Sinoć su dvije strane provele 9-satne pregovore u njemačkoj prijestolnici Berlinu, gdje su pripremile detaljan projekt plinskog sporazuma.

Dijelom paketa novog sporazuma može stati i isplata „Gazproma“ 3 milijarde dolara ukrajinskom „Naftogazu“, sukladno odluci Stockholmskog suda, izjavila je danas ruska delegacija. Novi prijedlog dugoročnog ugovora o tranzitu između dviju zemalja uključio bi i rješavanje svih sporova oko međusobnih dugova pri spomenutom sudu, izjavili su izvori upoznati sa stanjem (info: Reuters).

Rusija je Ukrajini predložila isplatu 3 milijarde dolara u okviru novog paketnog sporazuma, a Ukrajina bi sa svoje strane bila spremna odustati od novih potraživanja od „Gazproma“ u iznosu od 12 milijardi dolara.

Rekli bismo – svi zadovoljni: i Rusija (kojoj će ostati i tranzit kroz Ukrajinu, još ne znamo o kojim količinama plina i o kojem se roku važenja sporazuma radi) i Ukrajina (koja će očuvati funkcionalnost svoje plinovodne mreže, a time i njezinu veću vrijednost za strane investitore pri predstojećem remontu kojega bez ovog ugovora vjerojatno ne bi niti bilo), i EU (koja je osigurala dodatni (stari) opskrbeni smijer jeftinoga ruskog plina), i, poglavito, Njemačka – s pozicije skorog završetka plinovoda „Sjeverni tok 2“ kojega je Berlin politički vezao s nastavkom transporta ruskog plina i kroz Ukrajinu nakon isteka postojećeg ugovora 31. prosinca ove godine.

Naravno, ipak ćemo još malo morati pričekati i formalno potpisivanje novog rusko-ukrajinskog plinskog ugovora, ali, kako sada stoje stvari – oko toga ne bi trebalo biti problema jer su stavove, očito, ovoga puta usuglasili i politika i struka.

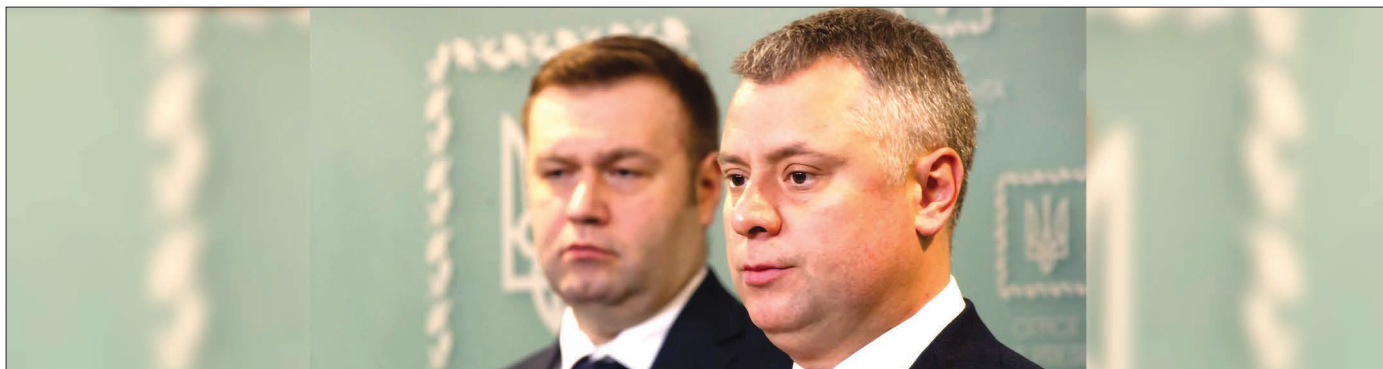
A trenutačno se u Minsku odvijaju pregovori između Rusije

i Ukrajine oko usuglašavanja preostalih detalja novog plinskog ugovora. Rusku delegaciju predvode ministar energetike Aleksandar Novak i predsjednik „Gazproma“ Aleksey Miller, ali i potpredsjednik ruske vlade, dok je s ukrajinske strane stigao šef energetske tvrtke „Naftogaz Ukrajina“. Pregovori su počeli u 14 sati, a za sada nema nikakvih pojedinosti s tog, za javnost zatvorenog sastanka. Ukrajinski predstavnik kratko je priopćio da bi ugovor možda mogao biti potpisan tek za mjesec dana, iako je to čudno s obzirom kako stari ugovor o tranzitu istječe s 31. prosinca ove godine. EU, vjerojatno, želi imati čistu situaciju do Božićnih blagdana i odlaska svojih službenika i političara na odmor. Zato ćemo nastaviti pratiti razvoj stanja po ovom važnom pitanju za europsku energetsku sigurnost.

Zoran Meter

GEOPOLITIKA, 20. prosinca 2019.

Президент, уряд і парламент зробили неможливе – Олексій Оржель про домовленості щодо транзиту газу територією України

Досягнувши домовленостей, що забезпечать продовження транзиту газу українською територією для європейських споживачів, Україна зробила неможливе, наголошує міністр енергетики та захисту довкілля України Олексій Оржель.

«Дуже добрі новини. Хочу підтвердити, що і Президент України Володимир Зеленський, і уряд, і Верховна Рада зробили неможливе. Ми здійснили дуже великі та серйозні кроки в частині забезпечення європейського законодавства та забезпечення й гарантування транзиту територією України», – сказав Олексій Оржель під час брифінгу в Офісі Президента.

За його словами, домовленості, досягнуті між представниками ЄС, України та Росії, що передбачають продовження транзиту газу територією України та повернення «Газпромом» коштів у розмірі 2,9 млрд доларів США згідно з рішенням Стокгольмського арбітражу, ще мають бути зафіксовані у документах, які будуть підписані на рівні компаній до 1 січня 2020 року.

Також Олексій Оржель зазначив, що договір про транзит газу буде укладено на 5 років з можливістю пролонгації ще на 5 років. Це забезпечить щорічне наповнення бюджету завдяки тарифу на транспортування.

«Мінімально гарантовані обсяги транзиту – це 65 млрд кубометрів на перший рік і 40 млрд кубометрів кожного наступного року. Зважаючи на те, що у нас є певне зменшення гарантованих обсягів транспортування, сторони розуміють, що тариф має зростати. Тобто, буде певне збільшення тарифу на транспортування», – сказав міністр.

Він наголосив, що кінцевий тариф на транзит газу визначатиме регулятор.

Олексій Оржель зазначив, що переговори були конструктивними й велику допомогу під час їхнього проведення надали партнери України – європейська, німецька та білоруська сторони. Також міністр подякував США за послідовну та сильну позицію, без якої рухатися до досягнення домовленостей було б значно важче.

«Головне, що ми забезпечили стабільність і на українському ринку, і на європейських. Це означає, що Україна є надійним партнером, виконує свої зобов'язання, забезпечує надійну енергетичну безпеку в регіоні», – наголосив міністр.

Олексій Оржель також зауважив, що майбутній пакет угод щодо транзиту не передбачатиме можливості

прямих поставок газу з Російської Федерації.

«Вони потенційно здійснюватимуться на базі ціни європейського хабу. Але у рамках пакетних домовленостей, яких ми досягли, прямих поставок немає. Там записано лише принцип, на якому вони можуть бути здійснені. Для нас важливо, що там немає політичної ціни, там є європейський хаб», – наголосив міністр.

Зі свого боку виконавчий директор НАК «Нафтогаз України» Юрій Вітренко додав, що угоди на транзит будуть укладені відповідно до європейських принципів.

«Це дуже важливо, тому що це гарантує справедливість і прозорість цих угод для того, щоб справді забезпечувався надійний транзит газу через Україну для європейських споживачів. І, з іншого боку, щоб усі розуміли, що це справедлива угода саме для України», – зазначив він.

Юрій Вітренко також наголосив, що наразі перед сторонами стоїть завдання напрацювати угоди між суб'єктами господарювання на основі досягнутих домовленостей. «Ми сподіваємося, що з усіх боків буде конструктивна й сумлінна робота, яка дозволить укласти угоди», – сказав виконавчий директор НАК «Нафтогаз України».

За його словами, на рівні компаній має бути підписаний пакет договорів. Зокрема угода про врегулювання, за якою «Газпром» сплатить до Нового року майже 3 млрд доларів з урахуванням пені та всіх нарахованих відсотків за рішенням Стокгольмського арбітражу від лютого 2018 року за транзитним контрактом. Також це буде угода про врегулювання поточних арбітражних процесів між НАК «Нафтогаз України» та «Газпромом». Крім того, передбачається декілька угод щодо забезпечення продовження транзиту газу через українську територію.

Юрій Вітренко пояснив, що визначені на 5 років мінімально гарантовані обсяги транзиту дають змогу, згідно з європейськими правилами, всім сторонам, зокрема «Газпрому» і європейським компаніям, бронювати вільні потужності української ГТС і на менш короткий термін (на рік, квартал, місяць та навіть на добу). Це допоможе ще більше інтегрувати український ринок енергоносіїв у європейський.

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ
Офіційне інтернет-представництво
21 грудня 2019 року

Перша маніфестація Товариства української культури в Далмації «Цвіт» Спліт

12 жовтня в готичній залі міського музею міста Спліт Товариство української культури в Далмації «Цвіт» під патронатом Ради з питань національних меншин Республіки Хорватії, організаційної підтримки Української громади РХ та особистого вагомому вкладу секретаря УГРХ Марії Семенюк провело першу маніфестацію «В ім'я миру на Землі» присвячену Міжнародному Дню Миру - International Day of Peace, що встановлений резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй в 1981 році і відзначається щорічно в 3-й вівторок вересня. У 2001 році Генеральна Асамблея ухвалила, що починаючи з 2002 року Міжнародний день миру буде щорічно відзначатися 21 вересня. В Україні свято встановлене згідно з указом Президента України «Про День миру» від 5 лютого 2002 р. Особливою духовною відзнакою цього дня є і святкування Різдва Пресвятої Богородиці. Тож кожного року 21 вересня країни, що входять в ООН: і Україна, і Республіка Хорватія та інші прогресивні країни закликають припинити воєнні дії та підтвердити відданість ідеалам миру, а Дзвін Миру в штаб-квартирі ООН в Нью-Йорку, відлитий з монет, які зібрали діти всіх континентів, та передзвони Дзвонів Миру, як символ солідарності людства, еднають наші душі й серця в прагненні збереження миру та життя на Землі, збереження Людини й Культури. На превеликий жаль, в наш час Україна виборює мир надзвичайно дорогою ціною - життям патріотів, найкращих синів Вітчизни. Але більше всього в таких умовах страждають діти - майбутнє України, що виростають з горем в душі, в понівечених війною сім'ях. Тому в 2016 р. в м. Черкаси з благословення Митрополита Черкаського та Чигиринського Іоанна, при підтримці Черкаської ОДА, Департаменту культури, Центру допомоги учасників АТО був започаткований Лідією Серебрянніковою духовно-патріотичний, соціально-культурологічний проект «В ім'я миру на Землі», що тривав 3,5 роки. Ціль проекту - підтримка талановитих дітей, що постраждали від війни та представників їх сімей завдяки залучення їх до життєдайної сили мистецтва та творчості.

У цьому році до проведення свята долучилось і Товариство української культури в Далмації «Цвіт» м. Спліт, УКПТ ім. Івана Франка з Вуковара, проф. академічного співу Музичної академії м. Спліт Неллі Мануйленко та талановиті діти Спліта.

Перед початком маніфестації можна було познайомитись з проектом, що проходить в Україні, фотографіями та розповіддю про учасників проекту - талановитих дітей, в яких батьки загинули або були поранені на війні, також познайомитися з учасниками концертної програми маніфестації, що було відображено на великих плакатах підготовлених Л. Серебрянніковою - організатором та 2 ведучою концертної програми; чудовою виставкою українського одягу та прикрас, що підготував голова ТУКД «Цвіт» Юрій Голодович.

Предвісником маніфестації став символічний світлий образ Голуба Миру, що в постановці Л. Серебряннікової представила в балетному танці талановита дівчинка Ванеса Дадич. Вступне вітальне слово, музична замальовка на роялі україно-хорватського Дзвону Миру та авторська пісня «Михайлик» написана під впливом випадку на проектній репетиції - трагедії хлопчика, що своїм відчайдушним творчим натхненням бажав вивести тата з стану контузії, прозвучали у виконанні Л. Серебряннікової. Талановита юна віолончелістка Лаура Газзарі виконала одну з перлин класичного музичного мистецтва, твір видатного німецького композитора Йоганна Себастьяна Баха «Сюїта».

З вітальним словом та розповіддю про товариство «Цвіт» виступив голова товариства Юрій Голодович та під особистий акомпанемент на цимбалах виконав українську народну пісню «Їхав козак за Дунай» і «Всякому городу нрав і права» Г. Сковороди. Анна Серебряннікова-Газзарі зачарувала виконанням на роялі авторського твору «Осінь», а Діана Лавриненко яскравим сопрано звеселила українською народною жартівливою піснею «Ой, Джигуне». Дуєт у складі Ю. Голодович та Д. Лавриненко подарував українську ліричну пісню М. Старицького «Ніч яка місячна». Довгоочікуваним моментом став приїзд і знайомство з секретарем УГРХ Марією Семенюк та представниками УКПТ ім. Івана Франка з Вуковара. В українському яскравому вбранні вийшли прекрасні україночки УКПТ ім. Івана Франка і задзвеніли всіма барвами народних пісень яскраві, відкриті до світла, милосердя та любові, голоси прекрасних панянок з Вуковара в народній хорватській пісні «О, Славоніє», українських народних піснях «Да зайшло сонце за віконце», «Та, косив батько, косив я» під керівництвом талановитої Аніте Надж. Глядачі нагородили панянок

щирими, гучними оплесками. Надзвичайним подарунком став виступ проф. Музичної академії міста Спліт пані Неллі Мануйленко. Хвилюючі слова про війну в Україні та недавні незабутні рани Хорватії зворушили присутніх. Глядачі мали можливість долучитися до творчості талановитої співачки в творах хорватських, українських композиторів, шедеврів світової музичної спадщини.

Духовно-творчою окрасою єднання душ та сердець в бажанні миру став зведений ансамбль під керівництвом Л. Серебрянникової з піснею «Де згода в сімействі» з опери Миколи Лисенка «Наталка Полтавка».

Напротязі концерту в залі панувала атмосфера світлої

квітучої України: державний прапор України, квіти, які ведуча дарувала виступаючим, українські костюми, різнобарвна українська виставка...

По завершенню, голова товариства «Цвіт» вручив грамоту Марії Семенюк, а замісник голови Діана Лавриненко вручила подарунки всім учасникам концерту. З українською гостинністю господарі запросили присутніх до частування.

Організатори надіються, що з цією маніфестацією кожен учасник зробив свій маленький, але такий важливий крок до Миру!

Лідія Серебрянникова

Glazbeni susret nacionalnih manjina „Osijeku na dar“

U Osijeku je 30. studenog 2019. godine u Dječjem kazalištu Branka Mihaljevića u organizaciji Grada Osijeka te Vijeća i predstavnika nacionalnih manjina održan koncert pod nazivom „Osijeku na dar“.

U svečanom programu sudjelovali su pripadnici svih nacionalnih manjina koji su organizirani u kulturne udruge. Svoju kulturu su predstavili pripadnici 12 nacionalnih manjina.

Sudionike i brojnu publiku pozdravio je zamjenik gradonačelnika Osijeka Boris Piližota koji je zahvalio voditeljima i članovima udruga za sudjelovanje u glazbenom programu povodom rođendana Osijeka.

Zamjenik gradonačelnika je naglasio da upravo raznolikost manjina čini grad uistinu bogatim. Posebno je zahvalio nacionalnim manjinama Čeha, Židova, Ukrajinaca i Rusina koji nemaju vijeća i predstavnike ali su se pridružili ovom svečanom događaju.

Za organizaciju koncerta je bila odgovorna predstavica makedonske nacionalne manjine Jagoda Treneska Cvetičanin koja je dobila pohvale sa svih strana.

Ukrajinsku nacionalnu manjinu predstavili su članovi UKPD „Lesja Ukrajinka“ iz Osijeka sa recitacijama te ukrajinskom tradicionalnom kuhinjom. Sudjelovali su i gosti, članovi UKPD „Andrij Pelih“ iz Šumeća s ukrajinskim plesom „Golubica“.

Ovaj koncert je ujedinio različite kulture a bila je predstavljena i kuhinja svih nacionalnih manjina. Svaka manjina se potrudila izložiti svoja tradicionalna jela a degustacija je bila po završetku glazbenog dijela.

U 2020. godini u gradu na Dravi po prvi puta biti će obilježen Dan nacionalnih manjina grada Osijeka. Slavlje je planirano 9. svibnja kada se obilježava Dan Europe.

Olesja Martinjuk

Svečana liturgija povodom obilježavanja blagdana u ukrajinskoj grkokatoličkoj župi Bezgrešnog začeća svete Ane u Lipovljanima

Ukrajinska grkokatolička crkva u Lipovljanima posvećena je bezgrešnom začeću Blažene Djevice Marije pa se na taj dan okupi veliki broj vjernika kako bi obilježili taj dan služenjem svečane liturgije. Na obilježavanju blagdana 8. prosinca 2019. godine prisustvovao je i služio svetu liturgiju uz veći broj župnika, apostolski upravitelj Križevačke eparhije protojerej Milan Stipić. Dragog gosta dočekali su najmlađi župljani, ujedno polaznici nastave ukrajinskog jezika pri Osnovnoj školi Josipa Kozarca Lipovljani i članovi plesne skupine „Karpata“ te ga darovali kruhom dobrodošlice.

Pjevački zbor crkve čine uglavnom članovi pjevačke skupine „Karpata“, a za pjevanje svečane liturgije bili su posebno pohvaljeni. Velike zahvale za pomoć u organizaciji obilježavanja upućene su i voditeljima KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani.

Osim župljana, na svečanoj liturgiji prisustvovao je veći broj vjernika – pripadnika rimokatoličke crkve svetog Josipa iz Lipovljana, te brojni gosti iz Hrvatske i inozemstva. Među uzvanicima,

svetoj liturgiji prisustvovali su načelnik Općine Lipovljani Nikola Horvat sa suprugom i predsjednik Ukrajinske zajednice RH Mihajlo Semenjuk.

Posebnost obilježavanja blagdana Ukrajinaca-grkokatolika u Lipovljanima je bio direktan prijenos svečane liturgije na prvom programu HTV-a.

Ivan Semenjuk

Храмове свято Христа Царя у Вуковарі

Востанню неділю жовтня Греко-католицька Церква Христа Царя у Вуковарі відсвяткувала своє храмове свято. На святкове богослужіння, яке розпочалося о 11 годині, зібралися парафіяни, численна кількість гостей і мешканців міста та сестри Василіянки. Службу Богу служив о. Володимир Седлак, парох петрівський і вікар Славонсько-сріємський. На Літургії з ним співслужили: декан Сріємський о. Володимир Магоч, парох із Вінковців о. Володимир Мудрі, о. Роман Ступ'як із Міклушевців, о. Олег Закалюк із Раєво-села, декан о. Володимир Варга з Сріємської Митровиці, декан о. Михайло з Шиду, о. Володимир Еделінський з Беркасова. Отець Володимир Мудрі

читав євангеліє і наказував на трьох мовах (хорватською, українською і русинською). У наказі говорилося про Христа Царя, який у серці кожної віруючої людини.

Вікар Славонсько-сріємський о. Володимир Седлак переказав вітання від апостольського управителя Крижевської єпархії о. Мілана Стіпіча, а також від себе особисто привітав усіх присутніх з церковним святом.

По завершенні Божественної Літургії, декан Сріємський о. Володимир Магоч подякував отцям за змістовне проведення літургії, а гостям за звеличення свята і спільну молитву.

Тетяна Рамач

Godišnja manifestacija UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek

10. obljetnica rada Udruge okrunjena manifestacijom „Na krilima pjesme“

U Osijeku, u Kulturno-prosvjetnom centru Mađara 15. prosinca 2019. godine održano je slavlje članova UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek i njihovih brojnih gostiju. Održana je godišnja tradicionalna manifestacija pod nazivom „Na krilima pjesme“ posvećena ukrajinskoj spisateljici i prevoditeljici Lesji Ukrajinki. Prisutne je pozdravila predsjednica Udruge Oksana Martinjuk među kojima su bili predsjednik Ukrajinske zajednice RH Mihajlo Semenjuk, potpredsjednici Oksana Sturko i Darko Karamazan, predstavnik Ukrajinske nacionalne manjine Brodsko-posavske županije Nikola Zastrižni, župnik grkokatoličke župe Krista Kralja u Osijeku Ljubomir Sturko, župnik grkokatoličke župe u Piškorevcima Igor Sikora, predsjednici udruga i ljubitelji ukrajinske kulture.

Manifestaciju je otvorio predsjednik Ukrajinske zajednice RH Mihajlo Semenjuk. U okviru programa predstavljena je izložba

sekcije rukotvorina UKPD „Lesja Ukrajinka“ te izložba likovnih radova pod nazivom „Povijesne ličnosti Ukrajine“ učenice osmog razreda OŠ „A. M. Reljković“ Bebrina i aktivne članice UKPD „Taras Ševčenko“ Kaniža Ane Marije Has. U programu su sudjelovali UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek, UKPD „Taras Ševčenko“ Kaniža, UKPD „Andrij Pelih“ Šumeće, UKPD „Ukrajina“ Slavonški Brod, Plesni studio iz Vinkovaca i gosti iz Ukrajine - ansambl Narodnog plesa sela Davydiv Lavovske županije.

U svečanom programu dominirale su ukrajinske božićne pjesme - koljadke, a dopunjavali su ga ukrajinski narodni plesovi. Atmosferu svečanog programa obogatili su gosti iz Ukrajine svojom energijom i vješto uvježbanim plesovima. Dobru izvedbu ukrajinskog plesa pokazali su i plesači iz Kaniže pod vodstvom Željka Hasa, plesačice iz Slavenskog Broda pod vodstvom Irene Semenjuk, te plesačice iz Vinkovaca pod vodstvom Olesje Martinjuk.

Manifestacija je okupila sudionike različitih uzrasta koji su prikazali svoj trud na očuvanju tradicije.

Lana Domankušić

Autorica izložbe, Ana Marija Has iz Kaniže

Дні української культури в Загребі

Дні української культури в Загребі проходили з 18 по 24 жовтня 2019 року. Протягом того часу було проведено кілька культурних заходів. Перший з них відбувся 18 жовтня у вестибюлі Загребського Філософського університету, де була представлена виставка «Франко від А до Я». Це виставка Львівського національного літературно-меморіального музею "Іван Франко" з України. Англomовна виставка-лабіринт презентує культову постать Івана Франка та знакові явища української культури відповідно до історичного та соціокультурного контексту для широкої громадськості європейської спільноти. Окрім представників Національного літературно-меморіального музею зі Львова, у програмі взяли участь представники Посольства України в Республіці Хорватія, представники Кафедри української мови та літератури, які також були співорганізаторами цієї виставки та представники української національної меншини Загреба.

Другий культурний захід відбувся 22 жовтня біля пам'ятника Тарасу Шевченку, на вулиці Українській, у Загребі. Того дня біля пам'ятника Шевченку були покладені квіти. Культурна програма включала вітальні виступи організаторів та гостей, пісні та декламації на слова Тараса Шевченка. В урочистих заходах взяли участь тимчасовий повірений у справах України в РХ Сергій Горопах, заступник голови Товариства хорватсько-української дружби, колишній Посол Хорватії в Україні Мар'ян Комбол, голова товариства «Кобзар» Славко Бурда, український історик та археолог Орест Корчинський, представники українських дипломатичних установ та української громади. Окрім українських та хорватських виконавців та членів УКПТ «Кобзар» із Загреба, у культурній програмі взяла участь спеціальний гість з України проф. Вікторія Кулковська

у супроводі проф. Ведрана Бркановіча. Організаторами цього культурного заходу були УКПТ «Кобзар» Загреб, представник української національної меншини Загреба та музична школа «Бркановіч» із Загреба.

Третя культурна подія відбулася 23 жовтня в Матиці хорватській. Того дня лекція «Стільське городище з VIII. до X століття в контексті історії та культури Великої (Білої) Хорватії». Лекцію прочитав відомий український історик та археолог, проф. Орест Корчинський. Програму шановного гостя з України та його багаторічні дослідження презентували проф. Джуро Відмарович, доктор філософії Лідія Баюк, письменниця Бісерка Гулеш Гласнович та проф. археології Борис Гралоук. Вікторія Кулковська і Яна Катруся брали участь у культурно-музичній програмі. Організаторами цього культурного заходу були Хорватсько-українське товариство, відділ археології та етнології Матиці хорватської та УКПТ "Кобзар" Загреб.

Четвертий культурний захід відбувся 24 жовтня в Куполі Загребської міської бібліотеки, де працює Центральна бібліотека русинів та українців Республіки Хорватія. Того дня були презентовані дві книги хорватських українців: "Українське відродження" Сергія Бурди та "Спогади про життя українців у Боснії та Хорватії" Павла Головчука. Презентацію книг вели Славко Бурда, Павло Головчук, Мирослав Киринич та Катерина Тодорцев-Хлача. Після презентації книг, гостем вечора був видатний гість з України - д-р. Орест Корчинський.

У музичній частині програми проф. Вікторія Кулковська виконала сольну пісню на гітарі «Пам'яті епохи ренесансу», а в дуеті з Яною Катрусєю прозвучала українська пісня «Ой, чий то кінь стоїть».

Славко Бурда

UKPD „Taras Ševčenko“ iz Kaniže bez prestanka promoviraju ukrajinsku kulturu

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Taras Ševčenko“ iz Kaniže bez prestanka radi sa voljom i željom da utvrde svoje gradivo plesa. Probe se održavaju dva puta tjedno gdje članovi Društva uvježbavaju za nove nadolazeće nastupe.

Članovi društva „Taras Ševčenko“ sudjelovali su na Večeri ukrajinske pjesme i plesa u Lipovljanima sa tri ukrajinska narodna plesa. Plesači su dobili veliki aplauz i poziv na nastup na Središnjoj manifestaciji nacionalnih manjina u Lipovljanima „Lipovljanski susreti 2020.“

6. listopada najmlađi članovi Udruge i učenici koji njeguju ukrajinski jezik i kulturu u školi nastupili su na obilježavanju Dana neovisnosti Ukrajine i Hrvatske u Osijeku.

26. listopada najmlađi plesači ostvarili su uspješan nastup na Ukrajinskoj dječjoj smotri u Slavonskom Brodu.

Jedan od najdražih nastupa je u Hruševcu gdje Udruga predstavlja ukrajinsku nacionalnu manjinu već peti puta. Članica UKPD „Taras Ševčenko“ predstavila je i kompletnu ukrajinsku narodnu nošnju.

30. studenog članovi UKPD „Taras Ševčenko“ predstavili su ukrajinsku kulturu na Smotri nacionalnih manjina RH u Bjelovaru kao tradicionalni gosti. Osim ukrajinskog plesa, Ukrajinci iz Kaniže su predstavili ukrajinska jela i običaje.

14. prosinca članovi Udruge predstavili su četiri ukrajinska narodna plesa u susjednom selu Šumeće na manifestaciji „Susreti Ukrajinaca u Šumeću“, a 15. prosinca uspješno nastupaju u Osijeku, na tradicionalnoj manifestaciji „Na krilima pjesme“ u organizaciji UKPD „Lesja Ukrajinka“.

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Taras Ševčenko“ iz Kaniže u 2019. godini ostvarilo je 21 nastup diljem Slavonije, Baranje, Zagorja i Međimurja.

Kao uspješan završetak 2019. godine članovi ukrajinske udruge iz Kaniže ponosno pripremaju svoju manifestaciju posvećenu ukrajinskom književniku i slikaru Tarasu Ševčenku te ujedno i Božićni koncert u svom selu koji će se održati 28. prosinca 2019. godine.

Mirjana Has

*Sudjelovanje Ukrajinaca na
26. Christmas Bazaaru
Međunarodnog kluba žena Zagreb*

*U Lipovljanima održana Ukrajinska
filmska večer*

Svake godine Zagrepčani se vesele prvoj adventskoj nedjelji jer znaju da će ih na Velesajmu dočekati mnoštvo ukusnih jela, suvenira, bogat kulturni program i popularna tombola, a što je najvažnije, svaka kuna prikupljena na ovome Sajmu odlazi u humanitarne svrhe. Naime, radi se o Christmas Bazaaru Međunarodnog kluba žena Zagreb (IWCZ-a) na Velesajmu koji se održao 1. prosinca 2019., te je održan pod pokroviteljstvom Ureda predsjednice Republike Hrvatske i gradonačelnika grada Zagreba. Svake godine društvo IWCZ odabere humanitarnu udrugu ili bolnicu kojoj će donirati sav prikupljeni novac od sajma. Ove godine to je bilo Društvo za poboljšanje kvalitete života siromašne i nezbrinute djece „Mali zmaj“. Ovo volontersko društvo pomaže preko 150 obitelji u obliku raznih donacija hrane i ostalih potrepština potrebnih za dostojan život te organizira razne humanitarne akcije. Održana je i tombola koju su podržali razni sponzori.

Bogat kulturno-umjetnički program

Na pozornici su se izmjenjivali nastupi u tradicionalnim nošnjama popraćeni glazbom zemalja iz svih dijelova svijeta. Jedna od voditeljica svečanog programa bila je predstavnik ukrajinske dijaspe Oksana Čuljat – aktivna članica IWCZ-a, koja već nekoliko godina vodi Božićni sajam. I Ukrajina je imala svoje predstavnike u kulturno-umjetničkom programu. Ove godine na sajmu je Ukrajinu predstavljalo Kulturno prosvjetno društvo Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana čiji su članovi izvodili ukrajinske narodne tradicionalne božićne pjesme – „koljadke“ i „ščedrivke“. Veleposlanstvo Ukrajine u RH je podržalo dolazak Kulturno umjetničkog društva Ukrajinaca iz Lipovljana. Pored toga, mali Ukrajinci su izazvali oduševljenje publike izvođenjem poznate ukrajinske pjesme „Odnalyna“.

Ukrajinske delicije među delicijama svih krajeva svijeta

Više od 35 predstavništava stranih država u Republici Hrvatskoj pripremio je štandove s primamljivim izborom tradicionalnih jela i pića svojih zemalja, a na štandovima su se mogli naći i razni suveniri i razne druge donirane stvari. Ukrajinski štand je sponzorirala trgovina ukrajinske hrane Boršč.

Zahvaljujemo svima koji su ili u sklopu organizacije i sudjelovanja u programu te sponzorstvima, ali i samim dolaskom i kupnjom sudjelovali u prikupljanju sredstava za ovu plemenitu svrhu.

Dijana Požgaj i Oksana Pinčuk

Društvo za ukrajinsku kulturu iz Zagreba je uz potporu predstavnika ukrajinske nacionalne manjine Sisačko-moslavačke županije te Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani u Narodnoj knjižnici i čitaonici Lipovljani predstavilo Ukrajinsku književno-filmsku večer.

U prvom dijelu prikazana je knjiga Đure Vidmarovića, bivšeg veleposlanika RH u Ukrajini u elektroničkom izdanju, a koja se odnosi na zbivanja 2014. i 2015. godine na kyjivskom Trgu neovisnosti u Ukrajini (Majdan Nezaležnosti – borba za neovisnost Ukrajine).

U nastavku programa, pjevačka skupina KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani otpjevala je dvije ukrajinske narodne pjesme, od kojih je druga bila posvećena Lemcima, koji su prvi doseljavali u ove krajeve.

Prikazan je i igrano-dokumentarni film Alekse Pavlešena, u kojemu je prikazano doseljavanje prvog naraštaja Ukrajinaca iz Lemkivščine i Galicije na prostore Moslavine, Slavonije i Bosne početkom XX. stoljeća.

Ivan Semenjuk

Nastupi UKPD „Ukrajina“ Slavonski Brod

Laslovo - „6. festival dječjeg folklor“

U organizaciji mađarskog KUD-a „Petofi Šandor“ 10. studenog 2019. godine u Vatrogasnom domu u Laslovu održan je „6. festival dječjeg folklor“. Pored desetak mađarskih dječjih skupina, nastupila je i dječja folklorna skupina Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ iz Slavenskog Broda. Brojni posjetitelji festivala uživali su u temperamentnim mađarskim plesovima i pjesmama, kao i u plesovima brodskih Ukrajinaca. Dvoranom je kroz ples i pjesmu vladalo ozračje zajedništva i ljubavi prema tradiciji kao i želja da se ta ljubav prema jeziku, pjesmi i plesu prenese na mlade naraštaje.

Slavonski Brod - „Katarinski sajam“

U unutrašnjim i vanjskim prostorima višenamjenske sportske dvorane Vijuš u Slavonskom Brodu, 21. studenog 2019. otvoren je 24. po redu Katarinski sajam u organizaciji Grada Slavonskog Broda. Uz bogatu ponudu izlagača, posjetitelji su mogli uživati i u bogatom kulturno umjetničkom programu, u kojemu su sudjevovala kulturno umjetnička društva slavonsko-brodskog područja. Članovi dječje folklorne sekcije UKPD „Ukrajina“ 22. 11. 2019. godine predstavili su se mnogobrojnim posjetiteljima Katarinskog sajma plesovima „Repa“ i „Perlina Ukrajine“.

Pleternica - „Običaji starog zavičaja 2019.“

U organizaciji KUD-a „Zavičajno društvo Rama“ i Grada Pleternice, 7. prosinca 2019. godine održana je u pleterničkoj multimedijalnoj dvorani (kinodvorana) 13. smotra folklor „Običaji starog

zavičaja 2019.“ Smotra je održana u povodu Dana grada u sklopu adventa. Na ovoj atraktivnoj folklornoj manifestaciji uz nastupe folklorša i pjevača domaćina ZKUD-a Rama koji su prikazali ramske običaje i pjesme, nastupilo je još deset KUD-ova s područja nekoliko županija te iz Bosne i Hercegovine: UKPD „Ukrajina“ iz Slavenskog Broda, HKUD „Luke“ Višići-Čapljina, KUD „Orljava“ iz Pleternice, KUD „Požeška dolina“ iz Požege, Matica slovačka „Kukučin-Kuntarić“ iz Jakšića, KUD „Brodski biseri“ iz Bosanskog Broda, KUD „Romi“ iz Darde, KUD „Tkanica“ iz Okučana, HKUD „Slavonija“ iz Jakšića i KUD „ZD Rama“ iz Pleternice. Članovi folklorne skupine UKPD „Ukrajina“ predstavili su dva atraktivna plesa.

Jasna Bek

Свято Миколая в Осієку

У греко-католицькій церкві Христа Царя в Осієку після Служби Божої вірники радісно відзначили День святого Миколая. Особливу радість це релігійне свято приносить дітям. Саме вони, маленькі вірники підтримували святковий дух, співаючи пісеньки, розповідаючи вірші і молитви про святого Миколая. Монахиня Анастасія розповіла дітям про святого Миколая та його добродійства. Марія Жагар розвеселила присутніх, виконавши мелодію на скрипці. Чудовий настрій підтримав і святий Миколай, подарувавши дітям солодкі подарунки.

Олеся Мартинюк

Erasmus projekt для молоді в Борову

Blagdan svetog Nikole u Slavonskom Brodu

Хоровий колектив та вокальний ансамбль Українського культурно-просвітнього товариства «Іван Франко» Вуковар прийняли участь у фольклорному вечері, який відбувся 8 листопада 2019 року в Борову. Цей вечір представляв заключну активність міжнародної мобільності учнів та викладачів в рамках Erasmus проекту: Interkultural education for mutual accertance and solidarity, в якому приймали участь учні з Голандії, Латвії та Технічної школи Миколи Тесли з Вуковара. Гостей із Голандії та Латвії чекала насичена програма. Це була екскурсія по місту, розповідь про Вуковар, відвідування міського музею, палацу Елтц та музею нобелівського представника Лавослава Ружічки, музей Вучедольської культури. Незабутнім був день, коли учні презентували свої роботи на тему стереотипів і забобонів, боротьби з цими звичками, а також семінар на тему Міжкультурної освіти. Цікавою була подорож по Дунаю на кораблі Баядера, спортивні активності у Борову, традиційний спосіб приготування їжі. Святкова програма, на якій прийняли участь національні меншини міста Вуковар, представляла собою справжнє відображення розмаїття і багатства різної спадщини в Хорватії, а також її взаємного визнання і вдячності.

Тетяна Рамач

У сrijedu, 4. prosinca 2019. godine u Radničkom domu u Slavonskom Brodu gdje je i sjedište Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ukrajina", nakon probe dječje sekcije tradicionalno je obilježen blagdan svetog Nikole dolaskom svetog Nikole i podjelom prigodnih darova najmlađim članovima Udruge.

Blagdan svetog Nikole obilježava se 6. prosinca. Sveti Nikola je djeci jedan od najdražih svetaca, jer na taj dan, još uspavani i sneni trče pogledati što im je ostavio u čizmici.

U cijelom ritualu važna je i spoznaja da su bili dobri, jer djeci koja darove nisu zaslužila, Krampus donosi šibu.

Prije podjele darova i razgovora sa svetim Nikolom djeca su prikazala kratki program koji su pripremili za svetog Nikolu, roditelje i starije članove Udruge. Pokazali su što su naučili pod vodstvom svoje voditeljice Irene Semenjuk. Pored koreografije, djeca su recitala pjesmice posvećene svetom Nikoli, izvodili atraktivne plesne figure i što je najvažnije, radovali se svi zajedno ovom omiljenom svecu koji daruje djecu za njihova dobra djela i postupke.

Prigodom podjele darova djeca su se slikala sa svetim Nikolom a na kraju programa uslijedilo je i zajedničko fotografiranje za uspomenu i sjećanje na sretne dane djetinjstva, nastupa i druženja u Ukrajinskom kulturno-prosvjetnom društvu "Ukrajina".

Nikola Zastrižni

Акція посадки японських вишень у Вуковарі

30 листопада 2019 року керівництво міста Вуковар у співпраці з міською компанією «Комуналац» організували і провели акцію посадки декоративних дерев - японських вишень на новій набережній вздовж Дунаю у своєму місті. Мета цієї екологічної акції – прикрашати своє місто, сприяти створенню приємнішого і улюбленішого куточку для відпочинку і релаксації громадян міста і туристів. На заклик мера міста Івана Пенави відгукнулася велика кількість місцевих громадян різної вікової категорії - від наймолодших до асоціацій ветеранів, громадських організацій, рад і товариств національних меншин, політичних партій, а також людей доброї волі. З цієї нагоди, мер міста відзначив, що цей туристичний проект готувався протягом двох років у співпраці з Посольством Японії в Республіці Хорватія. Садженці японської вишні – атипові для цієї місцевості, а згідно з традиціями народу Японії, несуть в собі символіку перехідних процесів життя, і нове народження. З великим задоволенням у акції прийняли участь і українці Вуковара, представники Ради української національної меншини міста, члени УКПТ «Іван Франко» Вуковар.

Участь у цій акції вуковарці показали свою турботу про майбутні покоління, бажаючи набережну вздовж Дунаю, на якій відтепер буде майорити 500 барвистих японських вишень, зробити улюбленим місцем відпочинку, яке буде обожнювати кожен мешканець міста.

Тетяна Рамач

„Božićna blagdanska čarolija“ u Zagrebu nakon nastave ukrajinskog jezika

I za svetog Nikole obilježava se „Božićna blagdanska čarolija“, a pripadnici ukrajinske zajednice žele da djeca izvan granica Ukrajine ne zaborave tradicionalne običaje svojih predaka.

Simbol Badnjaka je kutja – kaša od zrna pšenice s dodatkom maka, meda, oraha i suhog voća. Svatko mora uzeti po tri žličice prije Badnje večere. Aktivna članica Ukrajinske zajednice Grada Zagreba, Marusja Jurista donijela je dječici, učenicima ukrajinskog jezika u Zagrebu da probaju to jelo uz priče o ukrajinskim narodnim običajima. Potom su djeca probala tradicionalni ukrajinski napitak uzvar – kompot od suhog voća, koji je pripremila Marija Meleško te su na kraju sva djeca dobila prigodne poklone, mini enciklopediju „Odrastamo Ukrajincima“ te slatki paketić od predstavnika Ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba, Viktora Filime. Zahvaljujemo svima koji su uljepšali ovo predbožićno vrijeme učenicima.

Oksana Pinčuk

Učenici u Kaniži i Šumeću dočekali sv. Nikolu ukrajinskim pjesmama

Doček svetog Nikole u „Karpatima“

Jedan od omiljenih blagdana djece proslavljen je u veselom ozračju pjesmama o sv. Nikoli. Učenici koji njeguju Ukrajinski jezik i kulturu u OŠ „Antun Matija Reljković“ Bebrina pripremili su zanimljiv program posvećen ovom svetcu. Šumećani su veselom ukrajinskom pjesmom nastupili na školskoj priredbi zajedno sa svojim vršnjacima u Domu pred brojnom publikom. Kanižani su zajedno sa djecom iz predškolskog odjeljenja organizirali priredbu i također razveselili roditelje i goste izvedbom pjesama o sv. Nikoli, zimi te zimskim blagdanima i zabavama.

Za marljiv rad tijekom godine sv. Nikola nagradio je učenike lijepim poklonima.

Ana Marija Has

Na susret sa sv. Nikolom u Lipovljanima 11. prosinca pozvana su sva djeca koja plešu ukrajinske plesove u „Karpatima“ i koji izučavaju Ukrajinski jezik i kulturu pri Osnovnoj školi Josipa Kozarca. Ukupan broj djece je u zadnje vrijeme veoma porastao i ima ih ukupno 38.

Prije podjele darova, sveti Nikola se zahvalio djeci za njihov doprinos u širenju ukrajinske kulture, a oni su održali kratki program kojim su prikazana postignuća u dosadašnjem radu, pjevajući i recitirajući ukrajinske pjesme, te plešući figure koje su bitne za prikaz temperamentnih ukrajinskih plesova.

Nakon podjele darova svi su ostali na zajedničkom druženju uz domjenak.

Ivan Semenjuk

Майстер-клас – диво-чобітқи до свята Миколая

Грудень є найдивовижніший місяць у році як для дорослих так і для дітей - всі в очікуванні дива. А диво в дітей почалося 30 листопада, коли після уроку української мови в Загребі, за допомогою нашої чарівної Людмили Волошиної, діти та їхні батьки саморуч виготовили чобітки для подарунків з пластичних пляшок та прикрасили їх святковою атрибутикою.

Оксана Пінчук

9-й фестиваль української дитячої творчості «Веселка» в Кулі

9 листопада 2019 року в Кулі (Республіка Сербія) відбувся 9-й дитячий фестиваль української дитячої творчості «Веселка». Організаторами фестивалю була Національна рада українців Сербії, а цьогорічними господарями свята стали члени Культурного українського товариства «Іван Сенюк» з Кули. У великій святково-прибраній залі культурного центру Кули зібралися наймолодші представники українських товариств з Нового Саду, Митровиці, Вербасу, Кули, Інджії, учні, які вивчають українську мову з елементами національної культури в основних школах, цього року це була дитяча група «Сонечко» Українського культурно-просвітнього товариства «Іван Франко» з Вуковара, Хорватія.

Програма дитячого фестивалю була цікавою і насиченою. Вона включала виставку дитячих малюнків, конкурс декламаторів і співаків та святковий концерт. Багаточисленна публіка, учасники та гості фестивалю насолоджувалися барвисто-дзвінками

дитячими голосами, чудовою акторською майстерністю дітлахів, майстерно виконаними елементами українського національного танцю, великим творчим натхненням учасників свята.

Дитяча група «Сонечко» під керівництвом Тетяни Рамач на фестивалі «Веселка» презентувала сучасний український танець на мелодію Н. Май «Разом ми у колі» та сучасну українську пісню Ірини Федішин «Це моя земля», солістами були Анжела Сімеунович і Саша Більна. А найбільшу кількість оплесків отримав наймолодший член дитячої групи – Петрик Семенюк, який самотійно декламував вірші Івана Малковича.

Після концерту всі учасники і глядачі були запрошені на вечерю. А дружня, весела атмосфера тривала і після урочистої програми крізь гру кульками, танець, пісню та спілкування всіх учасників дитячого фестивалю. Культурний захід пройшов успішно і був широко висвітлений засобами масової інформації.

Тетяна Рамач

Плідна співпраця на Фестивалі в Кулі

Як українська діаспора на Балканах тримається разом, вкотре доводить довгорічна міжнародна співпраця та дружба двох українських товариств з Хорватії та Сербії.

У місцевому Центрі культури в місті Кула (Республіка Сербія), 2 листопада 2019 року вже традиційно проведено Фестиваль-концерт місцевого українського Культурно-мистецького товариства імені Івана Сенюка.

На запрошення організаторів, у цій важливій події для української громади м. Кула, взяло участь і Українське культурно-просвітнє товариство імені Івана Франка м. Вуковар, виступ якого був дуже важливим для підтримки родинних та дружніх стосунків між українцями Хорватії та українцями Сербії.

Під керівництвом Аніти Надь, УКПТ ім. Івана Франка з Вуковара презентувало свою роботу виступом хору з піснями «Гай зелененький» і «Ой, підемо жінко» та виступом дівочого ансамблю з піснями «Да зайшло сонце за віконце» і «Косив батько, косив я», який нікого не залишив байдужим та завдяки якому виникли численні ідеї щодо подальшої співпраці.

Так само, під час неофіційної частини фестивалю, представники двох товариств обговорювали подальші плани та дії щодо спільних інтересів української діаспори на Балканах та дійшли висновку, що потрібно організовувати побільше подібних заходів, аби молодь українських громад Хорватії та Сербії згодом могла продовжувати хорошу справу у збереженні української ідентичності на цих просторах.

Давор Лагудза

Božićni koncert u Lipovljanima pokazao jedinstvo mještana

Sve kulturne udruge iz Lipovljana u organizaciji Općine Lipovljani, pred Božić svake godine nastupaju na „Božićnom koncertu“. Ove godine koncert je održan 15. prosinca. Realizaciji ovih koncerata glavna vodilja je obilježavanje nadolazećih božićnih blagdana, te svojim nastupom proslaviti zajedništvo mještana općine Lipovljani.

Prije početka koncerta prisutnima se obratio načelnik Općine Lipovljani Nikola Horvat. Tom prilikom se zahvalio sudionicima na održavanju koncerta te istakao jedinstvo zajedničkog života domaćeg hrvatskog stanovništva i pripadnika nacionalnih manjina, koje je osnova i najveće lipovljanske manifestacije „Lipovljanski susreti“. Ujedno se svima zahva-

lio na velikom doprinosu svojim nastupima, te naglasio da je Božić vrijeme kada se trebamo sjetiti starijih i nemoćnih te ih ovih dana obići i čestitati im nadolazeće blagdan.

Na „Božićnom koncertu“ sudjelovali su KUD „Lipa“ Lipovljani, MPZ „Lira“ Lipovljani koji su pjevali božićne pjesme na hrvatskom i slovačkom jeziku. Pjevačka skupina umirovljenika općine Lipovljani „Perunike“ se predstavila hrvatskim božićnim pjesmama, dok je pjevačka skupina „Lepeze“ pjevala božićne pjesme na češkom jeziku, a tri ukrajinske božićne pjesme – koljade, na ukrajinskom jeziku izvela je pjevačka skupina KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani.

Ivan Semenjuk

Adventski sajam u Lipovljanima

Organizaciji Osnovne škole Josipa Kozarca Lipovljani, uz potporu Općine Lipovljani te sudjelovanje dječjeg vrtića „Iskrica“, KUD-a „Lipa“, KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani, Češke besede i Matice slovačke Lipovljani, lovačkog društva, sportsko ribolovnog društva „Šaran“ i udruge slikara općine Lipovljani, 6. prosinca 2019. godine počeo je Adventski sajam u centralnom parku ispred Društvenog doma Lipovljani. Ovakav vid organiziranja obilježavanja adventa je u Lipovljanima jako dobro primljen od strane stanovnika općine i okolice, te je isti posjetilo na stotine stanovnika ovoga kraja.

Bila je to, za sladokusce veoma dobra prilika isprobati između

ostalog i specijalitete manjinskih udruga među kojima je bila i ukrajinska sa specifičnim ukrajinskim jelima. Osim poznatih ukrajinskih piroga, na štandu KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani našlo se i petnaestak vrsta raznih slatkih i slanih slastica, zatim kuhano vino, rakija i druge delicije.

Veoma bogata ponuda je bila i na drugim štandovima od pečenih ribica i kobasica, raznih slastica, božićnih ukrasa te niza organiziranih prigodnih igara koje su osmislili i proveli u djelo učenici Osnovne škole Josipa Kozarca iz Lipovljana.

Ivan Semenjuk

Різдвяні роздуми

«Христос народжується – славте! Христос із небес – зустрічайте!»

Гортаючи сторінки всюдисущого і всезнаючого фейсбука, натрапила на вірш своєї дорогої приятельки, поетки і видавчині Мар'яни Савки, вірш, який зачепив за живе, доторкнувся найглибшого, потаємного:

*Диво Господнє,
Зійди із тією зорею,
Що осяває не храми,
А вбогі яскині.
Кажуть,
Той бог у дитині?
Тому він просить
Любити
І каже: не бійся.
Діти безстрашні.
Як бог.*

Защеміло, теплом огорнуло серце, бо згадалося дитинство, з яким завжди, мабуть, для всіх, пов'язана містерія Різдва. З яким нетерпінням ми дітьми, навіть у безбожні совєтські часи, коли Українська Греко-Католицька Церква була заборонена, очікували в родинях свято Різдва – свято приходу у світ Сина Божого. Готувалися, вчили коляди, товкли кутю в ступі, терли мак, помагали вдома, чекали першої зірки на небі на Святий Вечір, потім молилися за живих і померлих, сідали до вечері, куштували різні пісні страви, кутю, слухали з дідових уст різдвяну історію, ту саму, але щоразу нову і зворушливу, довго колядували і знову чекали дива. А коли вирости, мусили вертатися додому, до міста, бо у безбожному суспільстві, у якому Бога не було, на Різдво ішли на роботу і до школи. Та все одно чекали дива – народження Господа нашого Ісуса Христа...

Диво ставалося! Диво триває і, як співаємо на Литії, «величне і преславне чудо здійснюється!» Бо Бог посилав нам, людям, свого єдинородного Сина: «Син мій еси ти, я породив тебе сьогодні» (Пс. 2:7). Бо Слово приймає тіло і від Отця не відокремлюється! Бо Пречиста Діва Марія родить незбагненного Бога, Творця всіх, щоб «з людьми перебував!» Бо Господь задля нас з'являється у тілі: «Син єдинородний, як людина, в убогих яслах покладається і пеленами повивається, Владика слави» (Царські Часи).

Уже у вільній Україні, коли Церква вийшла з підпілля, поспішали вранці на Різдвяну Службу, щоб прийти на «З нами Бог!» Та частина з Великого Повечір'я для більшої урочистості була на парафіях зранку перед літургією: «З нами Бог, розумійте, народи, і покоряйтеся, бо з нами Бог!» Від усвідомлення цієї Божої величч і водночас Божої близькості мліло серце і сльози радості наверталися на очі! І досі наворачуються, бо з нами Бог! Ще пророк Ісаї на світанку історії оголосив людству, яке блукало у темряві: «Ось дівця зачала і породить сина і дасть йому ім'я Еммануїл, що означає: з нами Бог» (Іс. 7:14). А святий апостол Павло у посланні до Євреїв свідчить: диво триває, той самий Бог приходить на землю, і літа його не скінчаться! Тому не занедбуймо такого великого спасіння (пор. Євр. 1:12; 2:3)! Чудесний порадник, сильний Бог, Отець довічний, Князь миру (пор. Іс. 9:5) – це все вміщається у маленькій Божій Дитині, яка народжується від Диви, приходить у цей світ, щоб «людина на небо вийшла», щоби нас піднести до небесної гідності дітей Божих.

«З природи невидимий став видимим тілом» задля свого великого чоловіколюб'я, з любові до нас і щоб навчити нас любити! І не боятися! Любов не знає страху! «Не бійся, бо я з тобою! – каже Бог мені і тобі через пророка Ісаю. – Не тривожся, бо я – Бог твій! Я додам тобі сили, я тобі допоможу, підтримаю тебе переможною правицею моєю» (Іс. 41:10). «Не бійся, бо я тебе викупив, прикликав тебе твоїм ім'ям, ти – мій!» (Іс. 43:1) Новонароджений Бог людину, яка перебуває в темряві свого гріха, життєвих труднощів, терпіння, яка заблукала в темряві своєї немочі, своїх страхів, просвітлює безмежною Божою любов'ю, підносить до небесних висот, наповняє великою радістю, бо людина цінна для Бога і він її любить (пор. Іс. 43:4).

Тому послухаймо закликів з Канону Утрени Різдва: «Христос народжується – славте! Христос із небес – зустрічайте! Христос на землі – бадьортесь! Співай Господеві, вся земле, і весело співайте, люди!» Причин для різдвяної радості достатньо!

Христос рождається! Славимо його!

Наталія Томків

VEČER NACIONALNIH MANJNA BJELOVAR

